

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Obseg: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p., večji inserti petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej. Vprašanjem glede insertov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	v Ljubljani	po pošti	v inozemstvu
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 200 p. na nakaznico. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Istina o stanju reškega vprašanja.

Neinformiranost jugoslovenskega in italijanskega tiska. — Črnogorsko vprašanje ne obstoja več. — Italija zahteva aneksijo Reke in ponuja za to Baroš in Delto brez pristaniškega konsorcija. — O sporazumu na tem temelju ni govoril

Beograd, 27. septembra.

Z odlične, povsem informirane strani smo dobili o reškem vprašanju teleinformacije:

Senzacij željni novinarji v Beogradu si, v pomanjkanju oficijelnih vesti, izmišljujejo vsak teden vsaj po eno »končno« rešitev reškega vprašanja, a ker ne sme Zagreb zaostajati za Beogradom, se pojavljajo tudi tam od časa do časa slične vesti »od dobro poučene strani«. Te vesti se širijo potem po vseh drugih jugoslovenskih listih, se brzojavljajo v inozemstvo in prihajajo, v nekoliko spremenjeni obliki, čez nekaj dni nazaj kot najnovejša francoska ali laška poročila.

Kako malo resne so te vesti, pokazuje posebno drastično zadnja, ki jo je objavil nemški pisani zagrebški dnevnik in ki je omenjena tudi v »Slovenskem Narodu« od 27. t. m.

Po tej vesti bi Italija med drugim pristala na teritorialne koncesije pri Zadru. Zadrsko ozemlje je tako majhno, da nima Zader niti svojega vodstva na svoji zemlji! Kaj naj se torej tam še odstopi? Idrijo in Postojno šteje omenjena vest kot koncesijo v Istri!

»Dotični načrti se baje že nahajajo v rokah polkovnika Kalafatovića, jugoslovenskega člana razmejnitvene komisije. Dotična »dobro poučena« oseba torej ne zna, da ni polkovnik Kalafatović v prav nobeni razmejnitveni komisiji in da je naš član razmejnitvene komisije z Italijo polkovnik Daskalović, ki je bil tudi dodeljen naši delegaciji v paritetni komisiji!

Najnovejši dokaz o »informiranosti« dotičnega poročevalca pa vsebuje trditve, da je italijanska vlada prežela naše obveznosti, da v javni seji parlamenta izjavi, da je zanjo črnogorsko vprašanje rešeno. Ali je sploh mogoče pokazati večjo neinformiranost? Ne samo, da naša vlada v tem oziru ni stavila nikake zahteve, ona o pripadnosti Črne gore k naši državi sploh ne dopušča nikake diskusije. To vprašanje je že zdavnaj rešeno in razven morda g. Plamenaca tudi ni nobenega človeka na svetu, ki bi o tem dvomil. Sicer pa je tudi Italija že na povsem nedvoumen način priznala Črno goro kot sestaven del naše kraljevine. Razmejnitvena komisija med nami in Albanijo, katere predsednik je bil pred

kratkem umorjeni italijanski general Tellini, je postavila na meji med Albanijo in nekdanjo Črno goro mejne kamne, na katerih so na naši strani vsekane črke SHS, na albanski pa A. Od vsega, kar poroča omenjena vest, je le toliko resnično, da želi Italija anektirati Reko in da je za to pripravljena nam priznati Baroš in Delto ter neke vasi v severnem delu reškega ozemlja.

O kakem sporazumu na taki podlagi pa seveda ni govora, kakor je to dovolj jasno povedal ministrski predsednik Pašić v svojem zadnjem govoru. Kakor so netočne vesti v naših listih, tako je več ali manj neresnična tudi večina poročil laških časopisov.

V nekaterih laških listih označuje se n. pr. kot jedro našega spora vprašanje pristaniškega konsorcija. Zlasti tržaški »Piccolo« ponavlja vedno in vedno, da je rešitev našega spora mogoča le na podlagi konsorcija, ki bi prevzel upravo reškega pristanišča, Baroša, Delte in Brajdice, in se zaganja v našo vlado, ker te laške zahteve noče sprejeti. Resnica pa je, da se v pogajanjih med našo državo in Italijo že štiri mesece ne govori več o projektu pristaniškega konsorcija, temveč da zahteva Italija v več ali manj prikriti obliki jednostavno aneksijo Reke, brez Baroša in Delte in brez konsorcija.

In ni nikaka tajna, da ravno Tržaščani zahtevajo tako rešitev, ker znajo, da bi Reka pod Italijo izgubila svoje zveze z jugoslovenskim zaledjem in postala neškodljiva tržaškemu prometu. Najnovejša hinavščina je torej, ako v Italiji govorijo o ljubezni in skrbi za usodo Reke. Italija hoče imeti Reko le, da jo uniči in osvoboditi Trst, ki že dovolj trpi od konkurence Benetk, vsaj od vzhodne njene konkurentinje. To znajo Ročani jako dobro in zato se branijo, vkljub svojem italijanstvu, na vse kriplje proti smrtonosnemu objemu »ljubeč« matere zemlje.

ABESINIJ A ODPRAVI SUŽNOST.

— Zeno, 30. sept. (Izv.) Delegacija iz Abesinije je dobila od svoje vlade brzojavno izjavo, da je etiopska vlada pripravljena sprejeti vse obveznosti, zadevajoče naglo odpravo suženstva, kakor jih je postavilo Društvo narodov, da more Etiopija nato vstopiti v Društvo.

Telefonska in brzojavna poročila

Burna seja narodne skupščine.

Dvanajstine sprejete. — Zagrebški župan za narodno edinstvo? — Spopad med muslimani in radikali. — Muslimani zapustili sejo.

— Beograd, 30. septembra. (Izv.) Na

večerašnji dopoldanski seji narodne skupščine je govoril musliman posl. Hasan Milčević, ki je kritikoval notranjo politiko vlade in govoril in navedel razne afeze. Med njegovim govorom je došlo do raznih medklicev od strani bosanskih radikalnih poslancev. Govornik je končno zahteval gotove kredite za Bosno in se izrekel proti kuluku.

S tem je bila razprava o prvem oddelku zakona o dvanajstih končana, na kar je odgovarjal minister za vere dr. Janjić na petkov govor Svetozarja Pribičevića, ki mu je očital poset pri zagrebškem županu Heinzu. Minister dr. Janjić je izjavil, da ga je zagrebški župan povodom evharističnega kongresa povabil na raut, ki je bil sestavljen del evharističnega kongresa. Tega rauta se je udeležil tudi on z drugimi udeleženci. Župan Heinzl je poleg papeževnega nuncija Pelegrinettija pozdravil tudi njega kot zastopnika vlade ter je doslovno rekel, da pomenja njegov prihod v Zagreb, da so Srbi in Hrvati eno in da Hrvati ne morejo biti brez Srbov, kakor tudi Srbi ne brez Hrvatov. Na tem rautu se je manifestiralo tudi za dinastijo.

Poslanec Svetozar Pribičević je odgovarjal, da ni očital ministru, da se je udeležil evharističnega kongresa kot resortni minister, očital pa je, ker se je kot aktivni minister Nj. Vel. kralja odzval novobilu župana, ko je znano, da je zagrebški župan demonstriral proti kralju ob vsaki priliki, ki se mu je nudila. Ako aktivni minister opisuje sebe kot zaslužnega za dinastijo, ker se je v Zagrebu klicalo kralju v prisotnosti episkopata, je to nelojalnost, ker je ta episkopat brez dvoma dinastičen tudi brez ministra za vere.

Za tem je poročevalac Boža Maksimović čital člen 1. in člen 2. o zakonskih dvanajstih, ki ju je skupščina sprejela.

V razpravi o drugem oddelku zakonskega predloga je govoril demokrat Savko Dukanaec proti sistemu, ki ga notranji minister uvaža po okrožnih in srezkih načelnikih. Notranji minister Vujičić je za vprašal razne očitke, na kar se je po raznih osebnih pojasnilih seja zaključila ob 13.45.

Na popoldanski seji je zemljoradnik Stanko Milčić kritikoval vladno agrarno politiko.

Musliman dr. Behmen je govoril o terorju, ki ga izvajajo radikali nad muslimani v Bosni. Kadarkoli se v narodni skupščini protestira proti nasilju političnih uradnikov, potem se muslimanski govorniki zavračajo od strani vlade, češ da so sonarativisti. Govornik je napadel tudi srbsko nacionalistično organizacijo, ki je izvršila atentat na dr. Spaho, na katerega je bilo izstreljeno 18 strelcev. Pri tem je radikalec Mihailo Pavlović zaklical: »Skoda, ker ga niso poodčili!« Ta izrek je izzval buren protest med opozicijo, ki je neprestano klicala: »Smrtonosni Dr. Spaho je vpiil: «To je zločin, ako tako govorite. Ven s tem terorizmom! Tudi on je Srbovce! Predsednik Ljuba Jovanović je pri tem prisoru neprestano zvonil in izjavil, ko se je polegel nemir, da padajo v skupščini besede, ki niso

dostojne poslancem. Treba je, da se to preneha. S tem odgovorom se opozicija ni zadovoljila in je dr. Spaho prišel klicati: »Zakaj ni ukora za take napade! To je sramota! Pozval je dr. Behmena naj prekine svoj govor.

Med tem so vsi muslimani dr. Spahove skupine odšli iz dvorane v svoj klub. Predsednik Ljuba Jovanović je izjavil, da po poslovniku nima pravice, da bi izključil poslanca Pavlovića iz seje. Ko se je razprava nadaljevala, je klerikalni poslanec v svojem govoru kritikoval vladno politiko in izjavil, da bo Jugoslovenski klub glasoval proti kreditom.

Pri glasovanju so bili po vrsti sprejeti posamni členi, nato pa ves zakon o dvanajstih v končnem poimenskem glasovanju s 116 glasovi proti 62 glasovom. Muslimani niso glasovali. Predsednik skupščine je objavil, da se je na podlagi sporazuma z načelniki klubov sestavil odbor za prenos zakonskega predloga o priznanju zaslug vojvodina Mišiću in Putniku.

Za tem se je sklepalo o predlogu demokratske Grgjevića o nujnosti interpelacije Ljube Davidovića glede občinskih volitev v Srbiji. Notranji minister Vujičić je izjavil, da ne uvideva potrebe nujnosti, ker se nahajajo pred skupščino važni zakoni, med temi zakon o taksah, od katerega je odvisna finančna stran sprejetih dvanajstih, in zakon o prometnem osobju. Končno tudi ne vidi pravega cilja te interpelacije, ker se izid volitev ne more spremeniti. Nujnost te interpelacije je za tem večina odklonila. Seja se je nato zaključila in se je napovedala prihodnja za ponedeljek ob 10. dopoldne.

Reška vlada priporočila vstop v Društvo narodov.

Zanella zahteva uveljavljenje rapalske pogodbe in umik Italijanov z Reke. — Kaj namerava Giardini?

— Sušak, 30. septembra. Vlada reške države je predložila Društvu narodov apel, podpisan v Kraljevici dne 23. septembra t. l.

Apel pravi, da ker je registrirana rapalska pogodba in svetomargheritske konvencije ž njo, smatra reška država, da spada rešitev njenih pravic in njenega obstanka formalno in faktično že pred kompetenco Društva narodov. Navaja člen IV. rapalske pogodbe, ki določa: »Kraljevina Italija in kraljevina Srbija, Hrvatov in Slovencev priznavata popolno svobodo in samostojnost reške države ter se obvezujeta, spoštovati jo večno.« Predložena peticija se strogo drži rapalskega

dogovora, našteva zgodovinske podatke zadnjih let in zahteva, da italijanska vlada vrne svobodni reški državi pristanišče in vso pristaniško in železniško upravo, da preneha na Reki delovanje čet in oborožene sile, ki ne pripadajo svobodni reški državi, da se stori kar treba za povratek in nemoteno funkcioniranje konstituante in zakonite vlade in se store uspešne odredbe proti vsakemu poskusu omejitve ali ukinitve njenih pravic, kakor tudi proti vsakemu nasilju in željenju suverene nisti reške države.

— Sušak, 1. oktobra. (Izv.) General Giardini se je vrnil iz Rima, kjer je imel daljšo konferenco z Mussolinijem. Centarizem in Casteljem. Na tej konferenci se je razpravljalo o akciji za odpravo besposelnosti, kakor tudi o načinu izvedbe volitev nove konstituante, ki bi se izrekla za aneksijo po Italiji, in proti rapalski pogodbi, ki se je sklenila brez prisotnosti zastopnikov Reke. Najvažnejša točka delovnega programa generala Giardina je bila njava novčanic, ki se namerava izvršiti v škodo mesta Reke. Kakor znano, bi morale izvršiti italijanska vlada izmenno novčanic na ta način, da bi posredila Reki 125 milijonov lir na podlagi pogodbe, ki je bila sklenjena že za vlade Zanella. Ker se svetočeno Zanella ni uklonil italijanskim zahtevam, italijanska vlada ni hotela izvršiti te pogodbe, dasi jo je podpisal trije italijanski ministri. Sedaj, ko je na Reki nezakonska vlada, pa hoče izvršiti zameno novčanic, pri čemer igra veliko vlogo tudi dejstvo, da so bile za časa neodgovornega režima vthotajlene na Reko ogromna množina denarja. Pri tem so igrali veliko vlogo tudi visoki italijanski funkcionarji in italijanske banke same. Pri zavlačevanju reškega vprašanja je igralo veliko vlogo tudi to vprašanje. Sedanji režim namerava izvesti tudi organizacijo reških pristaniških delavcev, ki bi se morali organizirati v federativnih sindikatih. Na ta način hočejo Italijani doseči, da se odstranijo z Reke jugoslovenski delavci.

ZA NOTRANJO POMOČ REKI

— Reka, 30. septembra. (Izv.) Vladi svet je imel sejo, v kateri je sprejel pravilnik za pristaniško delo. Doslej so delale tam razne združbe, kar so hotele. Ustanoviti se nov urad za delo z obsežnim območjem, da se odstranijo dosedanje zapreke, ki so ovirale in otežkočale delo. Druginja je velika in obširna se posebno pri krhu, izvodi se komisija, ki se ima baviti s draginskiim vprašanjem. Od 1. oktobra dalje je prakijena telefonska zveza med Reko in Sušakom, in sicer po odredbi jugoslovenske oblasti. Ta zveza se stvarno komentira. V točno trojnico se sprejme 300 delavcev. Guverner Giardini se trudi tudi za obnovo celotnega dela v tovarni Whitehead, ki je nekdanje dobro uspevala. Vrše se pogovori z Italijansko vlado, da bi se ta trojnica zopet otvorila. Vsa taka posvetovanja in odredbe se skličejo sicer lepo, ali Reki ne rešujejo nič. Mesto dere samo v nova dolgov, katere bo Italija tirjala nazaj z velikimi obrestmi. Reki ne more pomagati Rim s svojim Giardiniem. Reki more pomagati le sam. Vse to ne rešuje, nje samo dober sporazum z Jugoslavijo. Ako tega ne bo kmalu, mora Reka propasti.

Claude Farrère — prev. Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman.

44

»Toda to ni nikaka ljubezen, Marta; on mi je samo prijatelj, zagotavljam vas, niti najmanj mi ne dvori...«

Na licih gospodične Abelove se je spet pojavil sfingin nasmeh.

»Nekdo mi je iz mojega albuma ukradel vašo sliko. Kaj pravite k temu?«

»Da je kdo ukradel mojo sliko? Kedo neki?«

»Tega seveda ne vem. Najbrže kak zaljubljenec.«

»To je nesramnost.« se je razburila gospodična Sylva. »Toda bolj verjetno se mi zdi, da ste sliko izgubili. Pa vam pošljem drugo.«

Zagledala je klop, ki je stala na koncu drevereda in jo je kar preskočila, ker jo je stopicanje že utrudilo.

»Kako mladi ste!« je vzkliknila gospodična Abelova. Govorila je vedno s kristalno jasnim glasom, pa naj je povedala karkoli.

Gospodična Sylva je spet pristopila k njej. »Marta, pravzaprav vas moram jaz vprašati po vašem ljubimcu. Kaj se ne zanima za vas zdravnik Mévil?«

Marta se je ozrla v rdečo, peščeno tla.

»Da... in za mnogo drugih tudi... Zdravnik Mévil sploh ni zanimiv človek.«

»Mislija sem,« — gospodična Sylva se je obotavljala spomniti Fierce-ovih besed —, »mislija sem, da se za vas bolj zanima kot za druge...«

»Slabo bi naletel,« — gospodična Abelova je očitala svojo najmrzlejšo brezbriznost; — »kdo vam pa je to povedal?«

»Nič,« se je zlagala Sélysette in skratno zardela. »Kaj vam ne ugaja?«

Marta Abelova se je našobila; videti je bila, da se je zamislila v daljne stvari.

»Ljubši mi je Rochet,« je nenadoma rekla in se čudno zasmejala.

»Oni stari časnikar? Kaj ste znoreli?« se je ogorčila Sélysette.

Vsedli sta se na kamenito klopico.

»Sélysette, kaj mislite o gospodu Fierce-u?«

»Nič posebnega. Ljubezniv je, nežno čuteč in dober prijatelj. Prav toliko kot jaz veste tudi vi...«

»Ali vam je všeč?«

»Marta, čemu me dražite? Zagotavljam vam, da ni med nama ničesar, prav ničesar...«

»Vi ste nežna deklica,« je dejala gospodična Abelova in prišla Sélysette-o za roke, da jih srčno stisne k sebi, kar je bilo z ozirom na njeno običajno hladnost gotovo izvanreden izraz sočustvovanja.

»Trdno sem prepričana,« — besedo »prepričana« je poudarila —, »da ni med vama ničesar. Toda vendarle mi povejte: ali vam je všeč?«

»Zakaj pa ne?«

»Ali ga ljubite?«

»Kako nespametno me sprašujete.« Gospodična Sylva je vstala skoro ježno.

»Ne bodite hudi,« jo je prosila Marta.

»Rotim vas, Sélysette, da vas nočem žaliti. Nasprotno...«

»Saj vem,« je zamrmrala Sélysette, spet pomirjena.

»Poslušajte me,« je ponovila Marta. »Mladi ste še, mladi in tako ljubki, da vas imam zelo rada. Pravkar sva se govorile o zdravniku Mévilu. On je velik prijatelj gospoda Fierce-a...«

»Da,« je dejala Sélysette in spet zardela ob misli na svojo prejšnjo laž.

»No, prav... glejte... ne vem, kako naj se izrazim... glejte, da bosta manje občevala...«

»Toda, kako naj jaz...?«

»Poizkusite, Sélysette. Bolj vas ljubim, kot morda mislite, mnogo bolj...«

Na vrtu v Moiški ulici je vzcvetel hibiscus in vse grmovje je rdeče gorelo. Istega dne je obiskal admiral Orvillierski svojo prijateljico gospo Sylvo, ki je sama ostala doma; Sélysette, namreč, ki so jo pridržali pri guvernerju, se še ni vrnila.

Oba naslanjača sta si stala prav blizu na terasi pod bananami in majhnem boy s svilenim chignonom je pred admiralom postavil veliko čašo whiskeyja in soda vode v letu.

»Pogrešam,« je dejal Orvillierski, »ljubki glas, ki ga tako rad poslušam, kadar mi poje stare pesmi.«

»Sélysette se kmalu povrne,« je odvrnila slepa gospa.

Gospa Sylva se je smehljala, ker ji je že ob imenu njene hčerke vzvalovalo čustvo sreče.

Počakala sta. Admiral je prijel staro prijateljico za roko, ki ji jo je poljubil in jo prijateljsko obdržal v svoji.

»Ali veste,« je hipoma spregovoril, »da ste srečnejši od mene, kljub svojim žalostim in trpljenju? Vi imate svojo Sélysette; vidite, velika praznina mojega samotnega starega življenja je prav v tem, da nimam hčerke, ki bi me ljubila.«

Gospa Sylva mu je nežno stisnila roko, ki je držala njeno.

»Dvajsetletna hčerka,« je mrmral admiral, »kedar bo poroka?« je nenadoma vprašal.

Gospa Sylva je zganila z velikimi ramami.

»Kadar bo božja volja. Vse matere so enake in če me moj otrok zapusti, mi bo za vedno pretrgal staro srce; toda nikakor nisem samoljubna in ko nečeno, — saj se mora moja hčerka omožiti, da me vsaj obdari z vnuki.«

»Ali je v Saigonu kaj prosilcev?«

Vse preveč, ker je moja Sélysette bogata. Toda mi bomo izbrali po svoji volji. Ljubši bi mi bil mož, ki ni iz kolonij.«

»Tudi takega najdemo,« je odvrnil Orvillierski; »kakih misli pa je Sélysette?«

»Se nobenih.«

»Mislite? Ej, male deklice imajo svoje skrivnosti.«

»Moja jih nima,« je zatrdila gospa Sylva.

Pojasnila mu je svoje prepričanje:

Revolucija na Bolgarskem.

Položaj negotov. — Splošna mobilizacija. — Nemiri v Sofiji. — Pokolji revolucionarjev.

— Beograd, 1. oktobra. (Izv.) Položaj v Bolgarski je še vedno neizpremenjen. Doslej se še ne more pozitivno reči, kdo je gospodar v državi. Brez dvoma je, da razpolaga vlada z boljšimi sredstvi kakor vstaja, ker je v njenih rokah vse vojno gradivo ter ima tudi velika finančna sredstva, ki so se našla ob pričetku revolucije v državni blagajni. Položaj je za vlado tudi v toliko ugodnejši, ker je medzavezniška vojna komisija v Sofiji dovolila bolgarski vladi, da sme mobilizirati vse vojne sile, s katerimi sme razpolagati. Kljub temu se Cankova vlada nahaja še vedno v nevarnosti, ker ji odrekajo posamezne čete pokorščino. Vlada zbira zaradi tega dobrovoljce, ki jih plačuje po 100 levov na dan. Med tem pa tudi vstaja ne drže križem rok in zbirajo vsak dan čim dalje več pristavov v severni Bolgarski. To dokazuje, da so se vstaji odločili boriti se do zadnjega in da ne marajo na lahak način opustiti pridobljenih pozicij.

— Beograd, 1. oktobra. (Izv.) Cankova vlada je včeraj proglasila splošno mobilizacijo vseh vojnih obveznikov od 26. do 50. leta. Vlada trdi, da ji je splošna mobilizacija dovolila medzavezniška vojna komisija in da je potrebna zaradi zadnje zmage vstajev pri Vidinu in Lom-Palanki.

— Beograd, 1. oktobra. (Izv.) Poslednje dni so nastali v Sofiji nemiri zaradi terorističnih nastopov makedonstvujuših. Zaradi teh nemirov varujejo mesto komitaške čete, preoblečene v vojaške obleke. Mesto je popolnoma mrtvo. Komitaši varujejo tudi ministre pred napadi komunistov in zemljoradnikov, o katerih krojijo vesti, da jih je mnogo preoblečenih v Sofiji v svrhu izživanja neredov in atentatov na vladne člane. Ker se vlada ne more znebiti na razne aktivne in rezervne častnike, jih je večje število aretiralo. Osumljeni so, da so pristaši revolucionarjev. Mnoge vladne čete, ki jih pošiljajo proti revolucionarjem, odrekajo zaradi aretacij častnikov pokorščino. Njihova mesta izpopolnjuje vlada z makedonstvujušimi, na katere se edino zanaša.

Zborovanje Društva narodov.

Posredovalni predlog dr. Beneša o razoroževanju sprejet. — Dr. Beneš član sveta Društva narodov.

— Zeneva, 30. septembra. (Izv.) Na včerajšnji predzadnji seji skupščine Društva narodov je poročal dr. Beneš o razorožitvenem vprašanju. Prvi del tega poročila se bavi z vprašanjem medsebojne jamstvene pogodbe, v kateri označujejo pogodbenice države napadalno vojsko kot zločin, ki ga ne sme nobena vojska izmed njih zakriviti. Že pri določevanju pojma napadalne vojske so se pojavila o razpravi različna mnenja, tako da je bilo težko doseči sporazum. Pri podrobnih razpravah določitve tega pojma se je pokazalo, da je skoraj izključeno priti do teoretične definicije tega pojma, ako se ne pripusti Društvu narodov pravica do presoje političnega stališča, propagande in postopanja prizadele države. V drugem delu svojega poročila se je dr. Beneš bavil z vprašanji vojaških štatutov kontrole, fabrikacije in trgovine orožja ter z razširjenjem washingtonske razorožitvene pogodbe na države, ki niso bile zastopane v Washingtonu. V nadaljnjem govoru se je bavil dr. Beneš z načrtom pogodbe

o obojestranski pomoči, v katerem se proglasa načelo, da je ofenzivna vojna mednarodni zločin. Načrt sloni na principu obojestranske pomoči v slučaju napada in da nima nobena država, ki je članica Društva narodov, pravice uporabljati na lastno odgovornost nasilne metode. Po daljši debati so bili končno sprejeti vsi predlogi tretje komisije, ki se tičejo tega vprašanja.

— Zeneva, 30. septembra. (Izv.) Izid volitev šestih nestalnih članov sveta Društva narodov je naslednje: glasovanja se je udeležilo 46 držav ter je bila absolutna večina 24. Dobili so glasov: Urugvaj 40, Brazilija 34, Belgija 32, Švedska 31, Španija 30, Češkoslovaška 30. Teh šest držav bo imelo odlej po enega zastopnika v svetu narodov. Nadalje glasove so dobile: Portugalska 19, Poljska 17, Perzija 14, Kitajska 10, Čile 5, Švica 3, Indija 2 in razne države po 1 glas. Ponovno ni bil izvoljen zastopnik Kitajske, na čigar mesto vstopi v svet Društva narodov dr. Beneš.

BORBA OPOZICIJE PROTI VLADI.

Abstinenca muslimanov. — Džemijet in Nemci za vlado.

— Beograd, 1. oktobra. (Izv.) V soboto ju muslim. klub razpravljal o svojem stališču po znanem incidentu na seji narodne skupščine, na kateri je radikalni poslanec Mihajlo Paunović iz Topniškega okraja obžaloval, da ni uspel atentat na dr. Spaho. Muslimanski klub je sklenil, da se ne udeležuje se narodne skupščine, dokler ne da predsednik skupščine potrebno zadostitev. — Beograd, 1. oktobra. (Izv.) V parlamentu se pričakuje razvoj nadaljnjih sporov med vlado in opozicijo. Opozicija bo z vsemi sredstvi skušala onemogočiti sprejetje predloženih zakonov. Danes dopoldne se prične načelna razprava zakona o taksah, ako se dovrši razprava o konvenciji s Poljsko. Vlada upa, da bo zakon o taksah do četrtaka sprejet, na kar bi se razpravljalo o zakonu o prometnem osovju po skrajšanem postopanju, tako da bi bil zakon do nedelje sprejet ter bi se parlament odgodil. Vladi je pridobila Nemci in džemijet. Nemcem je priznala poleg drugega tudi gimnazij v Ljubljani. Glede drugega vlada se mero-dajni krogi mnenja, da se bo odložila na poznejši čas po otvoritvi novega sejanja narodne skupščine.

ZASTOPNIKI NOVINARJEV PRI KRALJU.

— Beograd, 1. oktobra. (Izv.) Včeraj ob 11. dopoldne je kralj Aleksander sprejel v posebni javni predstavi JNU Kresimir Kovačiča ter podpredsednika direktorja »Vremena« Kosto Lukovića in blaženja beogradskega novinarskega udruženja Milojka Sokića. Po pozdravu predsednika Kovačiča se je kralj zelo presrečno razgovarjal skoraj celo uro z novinarji. Kralj se je informiral o novinarskih razmerah in položaju časopisa v celni državi. Razum tega se je zanimal tudi za vse potrebe in težave

novinarjev in novin, zlasti za izgube našega časnikarstva v bodočnosti. Zelo pazljivo je poslušal mnenje zastopnikov novinarjev o tiskovnem zakonu in glede novinarskih vojnih legitimacij. Zanimal se je tudi za organizacijo novinarjev v JNU, za položaj udruženja in sklepe ljubljanskega kongresa. Ob 12.50 se je javnosti končala ter se je kralj prisrčno poslovil od novinarjev, katerim je obljubil za udruženje 100.000 dinarjev.

KRIZA V FAŠISTOVSKI STRANKI.

Izobčanje uglednega voditelja. — Demisijska generalna tajništva in izvršilnega odbora. — Veliki fašistovski zbor dne 12. oktobra.

— Rim, 30. septembra. (Izv.) Pred par dnevi je izbruhnila v fašistovski stranki opasna kriza. Massimo Rocca, član velikega fašistovskega sveta, je bil izključen iz stranke, ker je ostro kritiziral razmere v fašistovskih organizacijah zlasti po deželi in zahteval izpremembe in preureditve. Zadet je bil pri tem tudi izvršilni odbor, kateri je po dolgi debati sklenil izključitev kom. Rocce, češ da je kršil disciplino. Mussolini je bil radi te izključitve ves iz sebe, ker je Rocca eden najboljših njegovih prijateljev in zaupnikov in je oni članek o potrebi izpremembe in preureditve v stranki insinuiral najbrže predsednik Mussolini sam. Odstopilo je generalno tajništvo stranke in tudi odstoji vse izvršilni odbor. Veliki fašistovski svet je sklenil na dan 12. oktobra. Značilno za sedanjí položaj v stranki je, da objavljajo »Corriere d'Italia« vzklik enega najuglednejših in najstarejših fašistovskih voditeljev, ki se glasi: »Kdaj bo pa Mussolini izključen?«

DESET GRŠKIH MILIJONOV ZA BEGUNCE V ANATOLIJI.

— Rim, 30. sept. (Izv.) Italijanska vlada je hotela pokazati, da pri zahtevi svoje 50 milijonov od Grčije ni imela pred

ochi nikakega finančnega dobička, marveč da je hotela le doseči kazen politično-moralnega značaja za Grčijo, zato pa je predsednik Mussolini določil, da se znesek 10 milijonov lir izroči na dispozicijo malteškemu redu, da jih razdeli med grške in armenske begunce iz Male Azije, ki se nahajajo na Krfu in drugodi po Grčiji. (Malteški red, katerega član je tudi Mussolini, je mednarodnega značaja in ima svojo veliko zgodovino na Vzhodu, zato pa izroča podporo beguncem Mussolini v roke omenjenega reda. Je sicer zelo lepo, da odstopa ministrski predsednik tako znatno svoto v korist nesrečnim anatolskim beguncem in je to gotovo »čin plemenitosti in velikodušnosti, kakor ga že prosiljavljajo Italijanski listi, ali ostanek 40 milijonov pa vendar le predstavlja lep finančni dobiček!)

ZMANJSANJE ANTANTNIH DOLGOV?

— New York, 30. sept. Wolfow urad poroča: Po vesteh iz Atlantic City so vodilni krogi Zveze ameriških bankirjev mnenja, da se uvede kampanja s ciljem, vstvariti v Združenih državah razpoloženo za delno ali popolno izplačanje zavezniških dolgov. Komisija za fundiranje dolgov pa bi morala kot predpogoj za to svrhu dogovoriti, da je taka akcija sposobna, obnoviti v Evropi mir in stabilizirati gospodarski položaj tako, da se doseže dvigovanje trgovine Združenih držav. Formula za rešitev reparacijskega vprašanja sloni na načelu, da se ima breme francoskih dolgov s strani Združenih držav in Anglije znižati: napram temu bi se morala Francija izreči sporazumno za znižanje reparacijskih dolgov Nemčije.

† OLOMUŠKI NADŠKOF DR. STOJAN.

— Praha, 30. septembra. (Izv.) Včeraj je umrl v Olomucu po dolgem trpljenju nadškof dr. Cyril Stojan. Pokojnik je bil plemenit mož, pravi dušni pastir svojim vernikom, splošno spoštovan povosodi. Skromnost in dobrodušnost njegova se je izkazovala posebno plodnostno na visokem nadškofjskem mestu v Olomucu. Kot politik je bil dolgo vrsto let na čelu katoliške ljudske stranke, bil poslanec v dunajskem državnem zboru, kjer je užival splošen ugled, bil je član revolucionarne narodne skupščine, kjerkoli je deloval, je užival simpatije in priznanje. Rojen je bil dne 22. maja 1851. v Benovu na Moravskem. Pogreb bo v torek. Pokopujejo ga na Velehradu. Vsi listi pišejo enako sožalno o pokojniku.

Donisi.

— Iz Kostanjevice nam pišejo: Ob rojstvu prestolonaslednikom je zagrebeli župan Colarič, kakor vedno ob podobnih prilikah prednost, da na obči hiši ni dal razobesiti zastave, dočim je ob smrti kraljevalnega agitatorja Z. odredil, da je žalna zastava plapolala 8 dni na obči. Postopilo. Vedenje tega župana je že od početka naše mlade države takšno, da bi ga že davno brez škode zamenil gerent, ki bi napravil konec tej smrti kostanj. Občine. Namesto, da bi se ta »odlični« ostanek izza leta 1914. primerno opisal na merodajnem mestu, izšel je v »Jutru« napad — na kostanjeviške meščane, katere pita neki velepatritot z efijaiti. Kukavica, ki je zlegla za klopotec v mladinskem glasilu, očividno zamenjava narodno delo s hrupnimi manifestacijami in žrtvovanje iz lastnega, s proslavami na tuje stroške. Za godbo pa je mnenja, da se je najbolje pospešuje s šikanami, globami in drugimi takimi mazili. Ni čuda, da ona danes nima veselja za javne nastope po mestu. Isto je z narodnim delom, ki bi imelo predvsem obstojati v pridobivanju ljudstva za državno misel in narodno edinstvo. Tako pa so nekateri (povdarjamo nekateri) »narodni« možje v svojem uradnem poslovanju storili res vse, kar je moralo omajati spoštovanje do drž. avtoritete, zaupanje v pravico in upravo in ljubezen do domovine. Meščanska korporacija ne predstavlja državne ali avtonomne uprave, ker je zasebna ustanova in ni odgovorna za opustitve javnih korporacij. Tudi nje sedanjí načelnik ne more zato, če je še kje kaj c. kr. smeti, ki še dokaj spominjajo na Bog ohrani ali Radecki marš. To vse spada v kompetenco višjih drž. instanc. Glede zaspasnosti ne ugovarjamo in je tudi mogoče, da imajo Kostanjevičani še marsikatero drugo nadlogo nad seboj. Ena krepost pa jih diči: od gotovih ljudi se niso dali komandirati pod črnim orlom in se tudi pod belim ne bodo.

— Iz Semiča nam pišejo: Vinske zaloge po hramih in zidanih so zadnji čas močno posle. Kupci so bili iz raznih krajev kranjske dežele. Plačevali so ga po 20 K in tudi višje zlasti predlanski pridelek. — S trzavilo pričemo prve dni prihodnjega meseca. Kakor sodimo, bomo imeli srednje dobo vinske letine. S poljskimi pridekli smo vobče zadovoljni. Krompirja je dosti in koruza je jako polna. Izmed vsega sadnega drevja se je najbolj obnesla češnja. Dobil si jih cel merik za 80—100 K. Žene ljubljanskih železničarjev so jih precej kupile. — Solška podrija je letos toliko skrcpana, da ni treba našim otrokom hoditi v šolo v sosednji dve župniji, kar je bilo vsekakor sramotno za veliko in bogato semiško občino. Šolarji hodijo v svoje učilnice vsake drugi dan, ker za redni šolski pouk za vse učence in učenke ni prostora. Da pri takih razmerah najboljši učitelj ne more imeti začetnega uspeha, je umevno samo ob sebi. Mar ni tako omejen šolski obisk skoraj sama izjava časa? Upanje, da dobimo telefonsko govorilnico, je šlo po vodi, ker se ni prijavilo dovolj reflektantov.

Spominjajte se

„Družbe sv. Cirila in Metoda“!

Praznovanje 60 letnice

Slavnostna akademija v opernem gledališču.

V soboto so se začela praznovanja 60 letnice Ljubljanskega Sokola s slavnostno akademijo, ki je privabila v operno gledališče poleg zastopnikov javnih oblasti in številnih gostov vse prijatelje tega društva. Gledališče je bilo napolnjeno do zadnjega kotička. Med zastopniki javnih oblasti si opazil komandanta Drav. div. oblasti polk. Vučkovića, dr. Goršiča za pokrajinsko upravo in dr. Številni gosti so zastopali bratska društva iz Beograda, Niša, Sabca, Kragujevca, Novoga Sada, Vel. Bečkerek, Zagreba, Banjaluke, Sarajeva, Belovara, Sušaka, Splita, Šibenika in Osijeka. Prisotni so bili tudi številni zastopniki slov. sokolskih društev. Akademijo je otvorila narodna himna. Akademija sama je uspela nad vse slajno. Učinek vsake točke je bil tako močan, da so se morale po vrsti ponoviti. Dr. Murnik je ta večer pokazal svoj stesni prostih vaj. Niso to suboparne proste vaje in zopet nito posnetek sodobnih stremiljenj na polju telesne umetnosti. Tamkaj izklužno telovadni, tukaj samo umetniški, plastični ozir. Marveč idealna enota obeh principov, obeh delovanj. Proste vaje naj se izpoponijo v umetniške izraze posameznih in skupinskih plastičnih domislekov. V tem tiši izvirnost dr. Murnikovih prostih vaj, ki so se predvajale na akademiji. Ko bo dr. Murnik napisal večje število teh telesnoplastičnih in telovadnih skladb, bo moral najti svojega tehničnega poročevalca, ki bo napisal o ideji in posameznih kretnostih tega njegovega sistema propagandno študijo za ostale kralje naše domovine, pa tudi za inozemstvo. Tehnično je bilo sila zanimivo slediti njegovi uporabi gibov, ki sloni za posebnimi mehaniki kretanja posameznih ročnih delov. Grafičnost in točnost je pri vseh točkah frapirala zlasti velja to za bolj dovršene točke, kakor za »igro s sneženimi kepami« za »lubo, v boju, za koračnice iz Carmen itd. Bolj stereotipni so bili zamisleki ples iz Gounodjevega Fausta ter na glasbo narodnih pesem. Tudi štetje pri vajah na bradljah je vplivalo dolgočasno. Skratka sijajna izvajanja, ki so pri zadnji skupinski sliki dosegla višek navdušenja. Prava alegorija sokolske misli. Za propagando jakosti in vzornosti slovenskega sokolskega gela bi bilo zelo prepričljivo, ako bi se Ljubljanski Sokol odločil ponoviti akademijo v Zagrebu in Beogradu. Moralni in tudi plemenski uspeh bi bil velikanski. Plemenski v smislu pridobivanja in poglobljanja stmpatij za najsevernejše kraje jugoslov. kraljevine.

Po akademiji se je vršil v dvorani Kazine, komerz, ki je takisto uspel izborni. Dvorana je bila polna zastopnikov daljnih in bližnjih sokolskih žup, javnih predstavnikov ter najboljših prijateljev jubilarja. Vrsto pozdravnih govorov je otvoril podstarosta brat Kajželj z nastopnimi besedami:

Govori na komerzu

Bratje in sestre! V imenu jubilarja — Ljubljanskega Sokola — vse navzoče prav presrečno pozdravljam, pred vsem pozdravljam predstavitelje hrabre vojske, pozdravljam zastopnike posameznih žup in društev, stare, preizkušene sokolske borce, brata starostar JSS, dr. Ravniharja, podstaroste dr. Lazar Cara, Gluro Paunkovića iz Beograda, Gangla in stare preizkušene sokolske borce, člane starešinstva in tehničnega odbora; posebej pozdravljam navzočo 60 letnika brata Fran Drenika in Petra Gracelijsa. Iskreno pozdravljam zastopnike ruskih Sokolov, atašee ČSR, dr. Gustav Záhorského, jugoslov. lige v Ljubljani in mnogobrojne zastopnike Češke obce v Ljubljani.

V ponedeljek 1. oktobra poteče 60 let, odkar se je vršil v okrašen telovadnici v Fröhlichovi hiši na Dunajski cesti ustanovni občni zbor »Južnega Sokola« — predhodnika sedanjega Ljubljanskega Sokola; zborovanje, katerega se je udeležilo 70 prijavljenih članov, je otvoril predsednik pripravljalnega odbora brat Žerovec; iniciativno za ustanovitev pa je dal brat Bernard Jentl. Njegovemu pozivu 27. julija 1862 se je odzvalo 51 bratov. Na ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen za prvega starostar brat dr. Costa, za učitelja telovadbe brat Števo Mandič.

Društvo ni bilo usojeno dolgo življenje; zaradi majhne politične praske na Mestnem trgu pred sedanjo Kendovo hišo je čutila takratna avstrijska vlada potrebno z odkom 1. avgusta 1867 razpustiti društvo. Ta odkom se nahaja kot dragocen spomin v arhivu našega društva.

Na praznik Vseh svetnikov istega leta je nameravalo članstvo razpuščenega društva zapeti, kakor običajno vsako leto, na pokopališču, umrlih bratom pr žalostnik — med drugim tudi »staročeški psalm«, toda takratni župan ljubljanski se je preprečeval z motivacijo — »ker pri ljubljanskem Sv. Krištofu ne leže nobeni stari Čehi, ampak sami Kranjci ali pa Nemci!« Dne 12. januarja 1868. leta so se predložila vladi ponovno pravila za ustanovitev »Sokola« v Ljubljani, katera so bila istega leta potrjena; takoj na to, 20. februarja, se je vršil ustanovni občni zbor, na katerem je bil za starostar izvoljen brat Fran Ravnihar, oče našega saveznega starostar, za učitelja telovadbe pa brat Števo Mandič.

Opisal sem vam ustanovitev Sokolstva na kratko, v glavnih obrisih ter opisal tudi par dogodilcev in ilustracijo, kako je bilo Sokolstvo obsovaženo po vseh uradih — narod pa je bil vedno za njim in tako se je Sokolstvo razvijalo od leta do leta.

Sokol je plitv svobode! Polnih 55 let je bil v okovih, toda z intenzivno krepitvijo mišičevja je li so ti okovi popuščali, dokler niso odnehali popolnoma in omogočili Sokolu polet v sinje višave.

Ljubljanskega Sokola.

Toda nekaj nam leži danes kakor težek kamen na naših prsih! Nismo vsi zbrani, kakor bi bilo pričakovati ob taki proslavi; — cvet slovenskega dela našega naroda — primorski Slovenci niso navzoči; primorski Sokol, ki se je baš pred svetovno vojno tako silajno razvijal, povesil je za časno svoja junaška krila — ždi in čaka — krepil se je mišice, kakor smo jih krepili mi — dokler nismo raztrgali spon! Časi se izpreminjajo, da se tudi nam pred šestimi leti ni sanjalo, da bomo proslavljali 60letni jubilej v tej nekdanji nemški trdnjavi.

Zato naj odneva danes naš pozdrav preko Karavank, strme Kope v tužni Koren, preko naših triglaviških sten tja v solski Goriski, tužno Istro in kršni Kras! Naj nam do ti naši bratje, da stojimo na straži in da nanje nismo pozabili!

Bratje in sestre! Tragikno začeti smo proslavo naše 60 letnice! Danes izročili smo materi zemlji moza, ki je stal ob krstu »Južnega Sokola«, brata Rajko Ravniharja, in Lahko je biti danes Sokol, a takrat morali biti Sokol junak in kot takega ohraniti brata Ravniharja v častnem in nevenljivem spominu.

Med nami pa imamo danes dva 60letnika, brata Peter Gracelijsa in Fran Drenika, in imenu jubilarja, katerega sta pomagala ustanoviti in povsem upravičeno tudi v imenu celokupnega jugoslovenskega Sokolstva, rekam vam danes ob 60letnici presrečno sokolsko zalvalo.

Zdravo in na mnoga leta! Besede podstarosta Kajžela so izzvale tople ovacije bratu Petru Gracelijsu, ki so je zahvalil v enostavnih, pa srčno občutljivih izrazih. Naglašal je, da si posebnih zaslug nista pridobila. Ko sta soustanovljala društvo, si nista domisljala večjih zaslug. Niti sanjala nista o poznejšem uspešnem razvoju. Pri akademiji je obljubil visoko stopnjo, ki jo je sokolstvo doseglo. To delo pa je hodilo od stopnje do stopnje in glavna zasluga gre bratu dr. Murniku. Čuti v sebi dolžnost, da izrazi bratu Murniku za te uspehe in za to dano zahvalo. (Ovacije bratu Murniku.)

V imenu zagrebških Sokolov je razdravil jubilarja savezni podstarosta brat dr. Lazar Car, ki kliče društvu vrbat, rent, crescat! Dr. Puc je hvalil veliko živeno delo, opozoril, da so v tem društvu delovali najboljši slovenski možje in da treba društvu, da nadaljuje z dosedanjim delom, da vzgoji državni zveste in odlične sinove. Brat podstarosta Gluro Paunkovića se je zahvalil v imenu beogradskega Sokolov slovenskim materam, ki so dale tako kremenit in žilav rod slovenskih Sokolov in Sokolke. Brat dr. Karol Triller je v stisnjenih besedah opisal sokolstva glavno vrtilino, sokolsko borbenost, iz katere je zahajalo veliko nacionalno udeleževanje, ki ga je izvršil slov. Sokol pred in med vojno. Spominja na epizodo, ko je za naš svet, vojne bode slov. sokolske dekle pred nemškimi soldniki in ki so ga sedli kot zastopnico sokolske ideje. Ta ideja je bila elektris jugoslovenske države in nacionalne ideje. Sokolska borbenost je bila potrebna, ker moramo izpolniti ljudsko delo, ki smo ga le delno izpolnili. Onemag meji naše brati. Tudi nim mora zaslužiti solnce svobode in ujedinenja. S tem navdušenim govorom, ki ga je dvorana sprejela frenetično, se je zaključil oficijelni del komerza. Sledila je prosta zabava do pozne noči.

Slavnostni občni zbor.

Sobotne svečanosti ob priliki 60 letnice Sokolstva društva v Ljubljani so se začele v istem velikem obsegu in znameniti vsenarodnega praznika tudi v nedeljo. Dopoldne se je vršil v telovadnici Narodnega doma slavnostni občni zbor. Izredno okrasit in lepo okrašena dvorana je kakor nevesta v poročnem nakitu čakala prihoda slavljencev in mnogobrojnih gostov. Stena v zelenju in pisanih preprogah, v osredju visoko navzorno razvrščenim telovadnim orodjem, simbolična slika razmaha in sile sokolske ideje, pod njo sredi cvetja ovit z nacionalnimi trobojnicami kip prvobornih in najvišjega reprezentanta jugoslovenskega Sokolstva Nj. Vel. kralja Aleksandra I., na levi strani ponosno dvignjeni društveni prapor. Povsod vidni znaki marljive sokolske roke in globoko čutečega sokolskega srca, ki je vedno na stežaj odprto vsemu, kar je blagorodnega, čistega in poštenega.

Se pred določenim časom se je začela dvorana polniti. Prihajali so številni gostje, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, kulturnih, prosvetnih, gospodarskih in političnih korporacij, domače in zunanje Sokolstvo in bližnjih in daljnih krajev naša domovine, vsi z radostjo in iskreno željo v sreči, da krepko stisnejo roko slavljencu in mu čestitajo na nevenljivih zaslugah in bogatem uspehu 60 letnega dela. Pri do zadnjega kotička napolnjeni telovadnici je starosta Sokola Ljubljana dr. V. Murnik ob 10. dopoldne otvoril slavnostni občni zbor s pozdravnim in zahvalnim nagovorom na mnogobrojne udeležence. S posebnim veseljem in zadovoljstvom je govornik naglašal, da je prvi Sokol v naši državi, Nj. Velik. kralj Aleksander poslal svojega zastopnika, komandanta dravske divizije polkovnika Vučkovića, da tako izrazi svojo naklonjenost Sokolstvu. Delstvo, da je naš ljubljani kralj s Sokolstvom ene misli in enega srca, daje današnji slavnosti posebno pomembno in važno obležje, kajti vsem je le dobro v spominu, da je bila sokolska misel prejšnjemu tujemu vladarju tula in obsvražena. Bilo pa nam je tudi docela sveto, če se vladar ni brizgal za našo narodno stvar, kajti on je bil naš kralj po politični moči, ni pa bil kralj naših src, ni bil in ni mogel biti to, kar je nam naš sedanji narodni kralj, ki je vedno in povsod prvi med bori za sokolsko in obče narodno delo. Zato smatra govornik za čast in prijetno dolžnost, da zaključijo živeli kralj Aleksander, Nj.

vela kraljica Marija. (Viharne ovacije kralju in kraljici.) Načelstvo sokolskega društva je sklenilo poslati povodno proslavo 60-letnice kralju Aleksandru brzojavni pozdrav, v katerem mu izraža svojo hvaležnost in priznanje kot neumornemu borcu za sokolsko idejo in neomajano vernost kot vrhovnemu predstavljatelju svobodne in ujedine domovine. Navzoči sprejemajo besedilo brzojavke z iskrenim odobravanjem. Brzojavni pozdrav se odpošlje tudi prezidentu bratske českoslovaške republike Masaryku, ki je mnogo pripomogel, da so se uresničili naši nacionalni ideali. Navzoči so porabili to priliko, da izrazijo svoje globoko čustvo hvaležnosti in simpatije do prezidenta Masaryka in českoslovaškega naroda.

Letošnja slavnost pa ima svoj poseben namen še v drugem oziru. Ko smo v časih robitva in tuje nasilja praznovali svoje sokolske obletnice, deželna vlada ni našla nikakega razumevanja za naše nacionalne težnje in je kvečjemu le prepovedala to ali ono prireditev. Sedaj so se razmere spremenile in v velikim veseljem sprejemamo pozdravni dopis velikega župana dr. Lukana, ki je sam nepričakovano zadržan, poslal poleg pismenih čestitk zastopnika pokrajinske uprave dr. Goršiča, da v imenu politične oblasti prisostvuje našemu prazniku.

Nadalje govornik v prisrčnih besedah pozdravlja navzočo dva najstarejša ljubljanska Sokola Petra Graselija in Franca Drenika, ki sta videla rojstvo današnjega slovenskega, ustanovitve sokolskega društva v Ljubljani. Po dvoranah so odmevali pri teh besedah viharni pozdravi obema silovitim starcem iz prvih časov sokolskega pokreta. Pozdravlja in zahvaljuje se dr. Murnik tudi zastopnikom Sokolstva iz Beograda, Niša, Osijeka, Novega Sada, Splita, Sušice, Reke, Zagreba in drugih krajev naše širše domovine, vsem slovenskim sokolskim župani in društvom, ki so prispele s praporci, da se udeležijo jubileja enega svojih najstarejših bratov, in vsem ostalim udeležencem. Zadnji in najprijetnejši pozdrav pa naj vella našemu plemenitemu in požrtvovalnemu narodnemu ženstvu, ki je ob vsaki priliki rade volje pomagalo in vsestransko podpiralo sokolstvo in predstavljatelj tega sokolstvu tako iskreno naklonjenega žensitva, ge. Franji dr. Tavčarjevi, ki je bila s svojim neumornim delom, z marljivo roko in globoko čutečim srcem vedno prva, kjer je šlo za sokolsko in narodno stvar. Narodnemu ženstvu in ge. Franji dr. Tavčarjevi so navzoči priredili viharne ovacije.

Končno se govornik spominja umrlih članov Sokola Ljubljana, med njimi blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja, ki je bil v življenju zvezda - vodnica na sokolskem nebu. Njegovo telesno obzorje je izginilo izpred naših oči, zato pa živi in bo živelo med nami njegovo duševno obzorje, njegova ideja in brezprimerna ljubezen do naroda in domovine. Slava njegovemu spominu, slava spominu vseh umrlih bratov!

Po slovesnem nagovoru starost dr. Murnika se je oglašil k besedi v imenu pokrajinske uprave šef oddelka za socialno politiko dr. Goršič, ki je v prisrčnih besedah čestital slavnosti na uspešnem 60-letnem delu in izjavil, da pokrajinska uprava v polnem obsegu cent zasluge tega sokolskega društva za narodno prebujenje v prošlosti in mu želi čim večjega razmaha in napredka v bodoče. Utrjevanje nacionalne države je nadaljevanje tega, kar smo ustvarili s tolikimi mukami in žrtvami, nadaljevanje visoko navzgor vzpete poti, ko jo je začel ljubljanski Sokol pred 60 leti. Na tej poti bo našlo društvo pri pokrajinski upravi vedno vsestransko pomoč in zaščito. Vzpni se visoko, razpni svoja krila široko, naš dragi slavnostni Zdravo ljubljanski Sokol! — Pozdravu zastopnika pokrajinske uprave je sledil globoko zasnovan in prežet sokolske ideje nagovor starost JSS, dr. V. Ravniharja, ki je izjavil:

Govor dr. V. Ravniharja.

Bratje in sestre!

Odbor JSS mi je na svoji včerajšnji seji poveril častno nalogo, da izrekam ljubljanskemu Sokolu od njegovi 60-letnici v imenu odbora najiskrenejše čestitke pa tudi neomejeno priznanje na vsem dosedanjem uspešnem delovanju tega najstarejšega sokolskega društva na slovenskem jugu. A ne samo v imenu odbora, v imenu vsega jugoslovenskega Sokolstva. Bodite uverjeni, da so danes v belo Ljubljano uprte oči vse naše 70.000 članske jugoslovenske rodine sokolske, ki smatra proslavo ljubljanskega Sokola po pravici za svojo lastno proslavo. Saj se zaveda to Sokolstvo, da mu je v Južnem Sokolu in v ljubljanskem Sokolu tekla zibel. Zaveda pa se tudi, da ni samo čim piete, ki ga vrši danes napram ljubljanskemu Sokolu, in tudi ne samo izraz hvaležnosti na njegovi pomoči v preteklosti, marveč čim globokega priznanja kot svojemu najvzornejšemu društvu. (Ploskanje in pritrdjevanje.)

Bil je vodnik in učenik ostalemu Sokolstvu. Učil nas je pojmovati misel sokolsko v vsej njeni čistosti in neokrnjenosti. Dal je bil temelji slovenski Sokolski Zvezi, brez katere si ustanovitve JSS niti ne bi bili drznili misliti. Ljubljanski Sokol nam je vzgojil one vrste vzornih tekmovalcev, ki so kot reprezentanti vsega jugoslovenskega Sokolstva še v časih, ko nismo bili ujedineni, nosili njega slavo v mednarodni svet v Pariz, Turin, Prago, Luksemburg ter na mednarodno tekmo ob vse-sokolskem zletu v Ljubljani. Bodi mu v najlepše zadoščenje, da njegovo delo ni bilo zaman, saj gleda danes ob sebi sadove dela celo vrsto sokolskih društev, stremeljih od njega začrtani poti nazor, tja do njegove bližine, ljubljanski Sokol je po letih najstarejše sokolsko društvo, pa danes po svojem delu prav tako čil in mlad kakor v letih najbohotnejšega razmaha. In prav nič se ne pomišljamo, da ne bi ob tej priliki, v zvezi s to konstatacijo in v spominu na dosežene odlične uspehe zopet in zopet ne imenoval enega edinega imena: br. dr. Viktorja Murnika. (Burne ovacije dr. Murniku.)

Ljubljanski Sokol pa je bil zaslužen činitelj v zgodovini našega slovenskega naroda in v daljni posledici vsega naroda jugoslovenskega. Noben povestničar, ki hoče objektivno in pravično prepoznati to zgodovino, ne more mimo ljubljanskega Sokola, da ne bi omenjal njegove važne funkcije v kulturnem in političnem razvoju našega naroda vseh zadnjih 60 let. V prvih časih mu je vdahnil narodno dušo, ga budil k narodni zavesti, kasneje mu je privzgal borbenost, močnatost, poleg jeklenih mišic krepko in odločno narodno voljo — vse lastnosti, ki so narodu, ki hoče živeti svoje samostojno in svobodno življenje, potrebne kakor ribi voda.

Zato trdim in rečem, da je ljubljanskemu Sokolu ohranjena hvaležnost vsega našega naroda. Na častnem mestu svoje povestnice, ki gre sporedno s povestnico ljubljanskega Sokola, ima v granitu za večne čase izklesano njegovo ime.

Našemu narodu pa je, kakor kažejo vse prilike, treba Sokolstva danes bolj kot kdaj. Ako mu je bilo Sokolstvo pomagalo priboriti svobodo, tedaj bodi njegova sveta naloga, da mu ohrani to svobodo, da mu priuči spoznanje visoke cene te svobode. Svoboda ni nebrzdana. Poleg svobode je disciplina. In treba je našemu narodu sokolskega bratstva, one velike ljubezni do brata in sestre, do človeka, do celote, do naroda. Treba mu je velike mere samodiscipline, smisla za solidarnost in vzajemnost, morale, vztrajnosti in neprestanega dela. Priznajmo si, da našemu narodu v celoti nedostajajo vse te lastnosti Sokolstva. A tu leži, prav nič si ne prikrivajmo in ne valimo krivde na druge činitele, tu leži tragična krivda naših neuspehov, koroškega plebiscita, Rappala in — Reke. (Pritrdjevanje.)

Toda ne inkriminiram. Danes ob tej svečani priliki se Sokoli zopet in zopet svečano zaklinjamo, da hočemo še intenzivnejše vršiti svoje sokolsko delo med narodom, da ga usovršimo v ono harmonično telesno, duševno in duhovno celoto, ki jo skušamo potom svoje metode in svojega sistema doseči pri slehernem poedincu.

Našemu slavljenču, ljubljanskemu Sokolu, pa naj iz dna sokolske, a še bolj iz narodove duše zaori najkrepkejši sokolski: Zdravo! (Dolgotrajno odobravanje.)

Govor dr. V. Ravniharja so navzoči sprejeli z burnim odobravanjem. Nato je po vsej besedi v imenu Glasbene Matice dr. Zirovnik, ki je naglašal smotna stremelja in skupnost idejnega smotra Sokolstva in Glasbene Matice. Ta naša važna kulturna institucija je v marsikaterem oziru črpala svoje življenske moči iz sokolskega pokreta, ona je deležna okrepitve, ki je prehajala iz sokolskih vrst na narod in zato vella njen pozdrav in hvaležnost enemu najstarejših društev in najmarljivejših delavcev na polju tega pokreta. — Po iskrenem pozdravu in čestitkah predstavljatelja česke obce v Ljubljani g. Ružička je spregovoril starosta dr. Murnik. Ker je njegov govor važen in zgodovinskega pomena za ljubljanskega Sokola in Sokolstvo sploh, ga približno v eni prihodnji številki v celoti.

Ko je dr. Murnik med splošnim odobravanjem zaključil svoj govor, je spregovorila v imenu narodnega žensitva predsednica Kola Jugoslov. sester ga. Franja dr. Tavčarjeva. Vidno ginjena in s toplimi besedami je očrtala tesno idejno vez med Sokolstvom in narodnim ženstvom in po izrazito iskreni želji, naj društvo nadaljuje svojo zmagoslavno pot v neomajani zavesti, da mu bo slovenska žena vedno in povsod stala ob strani, je govornica pripela na društveni prapor krasno spominsko darilo narodnega žensitva — srebrno ploščico z napisom: 1863—1923. Ljubljansko narodno žensitvo nasledniku Južnega Sokola ob 60letnici.

O zaključku slavnostnega občnega zbora je starosta dr. Murnik prečital brzojavno pozdravo, ki jih je društvo poslalo bratskemu praškemu Sokolu in češki obci v Pragi. Končno je prečital še številne brzojavne pozdrave in čestitke sokolskih društev in drugih korporacij iz vseh krajev države, med drugimi Narodne čitalnice v Kranju, sokolske župe Ljubljana I., sokolskega društva Osijek, Vel. Bečkerek, Petrovaradin, župe Niš, društva Požarevac, Sibenik, Velika Kinda, Erceg - Novi, Subotica, Gradačac, Beograd, Otočac, Stara Pazova in dr. Čestitke je poslal tudi predsednik JDS, dr. Zerjav.

S tem je bil občni zbor zaključen, na kar so se na vrtu Narodnega doma vršile priprave za slovesen obhod po mestu.

Slovesen obhod po mestu.

Izpred Narodnega doma se je vršil nato ob pol 12. po mestu slavnosten obhod, ki je bil pravi triumf sokolske misli. Povsod, kjer so korakali Sokoli, se je nabralo mnogobrojno občinstvo, ki je prirejalo Sokolstvu burne ovacije in jih obdajalo s cvetjem. Impozanten sprevod je otvorila kavaladka Sokolov (37) s šestimi trobentači na čelu, pod vodstvom brata Franketa. Med jezdecji smo opazili tudi 72letnega brata Urbana Zupanca, ki je že 55 let član ljubljanskega Sokola. Za njimi je

stopala godba državne divizije, sledil je tehnični odsek JSS, in temu nosilci praporov z najstarejšim, preizkušenim praporom Sokola Ljubljana ki je obenem z društvom slavil svojo 60letnico. S praporci so bila zastopana sokolska društva Ljubljana, Šiška, Škofja Loka, Kranj, Borovnica, Vrhnika in Maribor. Za prapori je stopal vadijski zbor, ki mu je sledilo starešinstvo JSS. Za starešinstvom sta se peljala v ekvipaži odina še preživela soustanovitelja Sokola Ljubljana, bivši ljubljanski župan br. Peter Grasel in brat Franca Drenika. Občinstvo jima je pričelo burne ovacije. Za košijo je stopalo v vzor-nem redu okoli 300 Sokolov in 100 Sokolice. Sprevod je zaključil oddelk moškega in ženskega naraščaja pod vodstvom brata Černeta. Pozornost je vzbujala zlasti skupina naraščaja deklic v gracioznih in ličnih narodnih nošah.

Sprevod je odšel po točno v programu navedenih cestah in ulicah. Po vseh ulicah je tvorilo občinstvo gost spallir in Sokolom so doneli od vseh strani: Zdravo in živio! klici. Na Rinski cesti, Starem trgu, na Mestni trgu, pred magistratom, na Resljevi, Dunajski in Aleksandrovi cesti so bili Sokoli predmet najživahnijših aklamacij. Ljubljana je zopet jasno dokumentirala, da je sokolska misel tesno splojena z njenimi vitalnimi interesi in nacionalnim značajem. Sprevod se je zaključil ob pol 13. pred Narodnim domom, kjer so se udeleženci razšli z vidnim zadovoljstvom in nalleršnimi vtisi o vseh jubilejnih prireditvah ljubljanskega Sokola. Ob 15. popoldne se je vršila v opemem gledališču ponovitev telovadne akademije, ki je znova privabila izredno mnogo občinstva. Zvečer je Sokolstvo in narodno občinstvo napolnilo operno gledališče, kjer se je vršila na čast gostom slavnostna predstava, do zadnjega kotička. Po operni predstavi je prijateljski sestanek v restavraciji Zvezda zaključil v vseh ožirih dobro uspešno praznovanje 60letnice sokolskega društva v Ljubljani, ki je bilo te dni predmet splošnega priznanja in hvaležnosti za njegovo veliko delo na polju narodnega napredka.

Politične vesti.

— **Pogajanja glede Reke so se zopet pričela.** Zagrebški »Obzor« javlja, da so se pogajanja glede Reke v Rimu znova pričela. Ministrski predsednik Mussolini je sprejel našega poslanika Antonijevića in z njim konferiral o Reki. Kasneje je imel Antonijević sestanek s Quartierjem, s katerim je takisto razpravljal o reškem vprašanju.

— **Državni podtajniki.** Po sklepu ministrskega sveta se bodo v prihodnjih dneh izpolnila mesta državnih podtajnikov. V notranjem ministrstvu se postavlja dva podtajnika, v ministrstvu pravde in prosvete po eden. Za enega podtajnika v notranjem ministrstvu prihaja v poštev sarajevski veliki župan M. Nikolić, za drugega pa še nedoločeni firvat.

— **Vladni sporazum z Nemci.** Kakor nam poročajo iz Beograda, so pogajanja vlade z nemškim parlamentarnim klubom uspeša. Nemci so zahtevali, da vlada zajamči svobodo kulturnega udeleževanja in organiziranja Nemcev v naši državi. Vlada je te zahteve sprejela in obljubila, da bo skrbela za njih izpolnitev, na kar so nemški poslanci izjavili, da bodo vlado podpirali v parlamentu. Kolikor je mogoče ugotoviti, niso nemški poslanci stavili, razen nemške gimnazije v Ljubljani, nobenih posebnih zahtev glede Slovenije.

— **Konec bavarskega fašizma?** Vodja bavarskega fašizma, takozvani Hakenkreuzlerjev je sklenil razpustiti svoje čete. Morebiti pa se skriva za tem sklepom tajno sodelovanje z novim bavarskim diktatorjem Kahrom, ki je izrazil monarhist in zaupnik princa Rupprehta.

— **Načrti nemških separatistov.** Po ukinitvi pasivnega odpora je nastala v zasedenem ozemlju kritična situacija. Separatisti se pripravljajo, da proglasi-porensko republiko, češ da berlinski vladi ni mogoče več zaupati nacionalnega dela. Včeraj so napovedali v to svrhu velike manifestacije, ki so jih pa preprečile okupacijske čete. V Porenju vlada veliko vznemirjenje. Odločitev je pričakovati v najbližjih dneh. Ali bo zmagalo trezno naziranje, ki diktira prebivalstvu brezpopojno pokoravanje centralni vladi, ali pa nasprotna struja, ki meni, da je sedaj najugodnejši moment za odcepitev Porenja od ostale Nemčije. V tem slučaju bi bila proglašena porenska republika in v notranjem življenju Nemčije bi nastale nove homatije, čijih dalekosežnih posledic tudi glede zunanje politike še ni mogoče točno opredeliti.

— **Grof Bethlen pri dr. Seiplu.** V petek zvečer je posetil madžarski ministrski predsednik Bethlen avstrijskega kancelarja dr. Seipla. Prvotno se je domnevalo, da je ta posel v zvezi z ženevskimi pogajanjmi med Madžarsko in malo antanto, sedaj pa se doznava, da gre samo za avstrijsko - madžarske trgovske stike. Avstrijska vlada hoče vplivati na Bethlena, da bo Madžarska izvrševala zadevne pogodbe. O odnošajih Madžarske napram mali antanti oba državnika nista konferirala, ker na tem problemu Avstrija tudi ni posebno zainteresirana. Iz Budimpešte pa prihajajo vesti, da nameravajo probujajoči se Madžari in opozicija vobče napasti Bethlena zaradi ženevskih pogajanj. Opozicija stoji na stališču, da Madžarski ni treba iskati posojila pri židovskih bankah ali mali antanti in da morajo ostati

njene roke glede zunanje politike proste. V soboto se je Bethlen povrnil v Budimpešto.

— **Proti katalonskemu gibanju.** Novi vojaški direktorji, ki je prevzel vodstvo španske države, je sklenil nastopiti

proti katalonskemu separatističnemu pokretu. Barcelonski civilni guverner general Lossada je razpustil vsa katalonska nacionalistična društva in zabranil izhajanje listov v katalonskem narečju.

Gospodarstvo.

— **Prof. dr. Fran Eller:**

O naši davčni reformi.

Kako mi more sprlo vsega tega g. V. v brk zanikati, da je namerjal progresivno obremenitev delnih dohodkov, mi je docela nedoumno. Menim torej, da moja izvajanja o progresiji, ki se g. Vodopivcu zde tako »dolga«, ne niso bila odveč. Posledica takšne progresije bi namreč bile obširne neravnovesnosti, pri katerih bi davkoplačevalci z različnimi dohodki, približani iz več kategorij, bili neupravičeno na boljšem nasproti tistim, ki vse svoje dohodke črpajo samo iz ene kategorije. Kakor se iz navedenega da posneti, Vodopivčevi članki niti niso brez protislovij. Po članku v »Socialni Misli« n. pr. bi bile i doklade same progresivne, po Slo-venčevem članku pa bi naj bile »odstotne«, ne da bi se točneje povedalo, gre li za progresivne ali proporcionalne odstotke. Zdi se, da sta g. V-u odstoten in proporcionalen istovetna poima, saj nekoliko vrstic višje nazivlje tudi proporcionalne italijanske davke »odstotne«. V obče delajo članki vtis, da g. V. svojega projekta ni še docela prebavil: slog je čisto nepreciz-zen, tavažoj in si ne ve prav pomagati.

Zelo značilno je, kako je g. V. obrazložil strukturo svojega davčnega sistema. Stori je to z enim samim zaključ. stavkom ki se glasi: »Pri dohodkih iz dveh ali več kategorij bi se odmera dohodnine izvršila po proporcionalnem načelu«. Kaj se to pravi? Kdorkoli zna pravilno štati, bo tu pač mislil na mešane ali zložene dohodke, ki ne prihajajo samo iz enega, nego iz več virov, na pr. zakupnine, obsegajoče v enem znesku hkrati odmeno za zemljišče in za hišo ali za obrt. Da se i pri takih dohodkih omogoči odmera diferenciranih doklad, jih bo pač treba razdeliti na njihove komponente po sorazmernem (proporcionalnem) ključu, recimo po vrednosti dotičnih glavnihnih objektov. Tako k večjemu bi se po pameti mogel razbrati ta stav-vek. Toda zmisel, ki mu ga je hotel dati g. V. je povsem drug. Besede: »dohodki iz dveh ali več kategorij« naj bi pomenjale davkoplačevalce, ki imajo več vrst dohodkov. Pri takih osebah bi se »odmera dohodnine izvršila po proporcionalnem načelu«, to se pravi: dohodnina bi se jim od celokupnih dohodkov odmerila po progresivnem načelu in potem na odmerjeno vsoto udarile še doklade, sorazmerno (proporcionalno) poedinim tangentam ali kategorijam fundiranega dohodka. In takšno dikelo ime-nje g. V. »prekončno! Človeku se zdi, da ima pred sabo nov, menda futurističen način znanstvenega izražanja.

Potemtakem bi se torej dogajal najprej progresivni davek od celokupnega dohodka (globalna dohodnina) ne samo »iščno«, kakor pojasnjuje g. V., nego čisto enako kot pri naši veljavni dohodnini. Sledila bi eventualno sorazmerna razdelitev davčne vsote ali davčnega postavka na delne zneske, ustrezajo-če poedinim komponentam dohodka. In na te vsote, postavke ali delne zneske, v ko-likor se člebo fundiranega dohodka, bi se naložile še diferencirane doklade. Skrat-ka, g. V. bi, — da ponovim, kar sem delal že v prvem članku, — zasuka litalijanski priredbeno metodo, ki je običajna tudi pri drugih narodih s podobnimi davčni-mi sistemi: pri Angležih, Francozih, v Avstriji, Českoslovaški in prav tako i pri nas. Povsod se pričena z odmero davkov na poedine kategorije dohodka in na to od-seštetih dohodkov pobira še progresivni davek, po Vodopivčevem zasnutku pa bi bilo narobe.

Ta konstrukcija je torej vsekakor ortoginialna. S tem pa še ni rečeno, da je tudi odnra, oziroma boljše od sicer veljavne. Če sto pešev meri svojo pot po levi strani ceste in samo kak poedinec po desni, bo pač vsakdo upravičeno domneval, da je pot nemara lepša. Res: izključeno ravn-o ni, da vidi včasih i poedinec ostreje nego vso množico. Ker pa so takšni izred-ni možje, takšni veuemi bolj redki, so tudi oni primeri seveda le izjeme. Vodopivčeva preosnova, žal, ne spada mednje.

V tehničnem oziru bi silno pom-nožila manipulativno računsko delo. Sko-ro vsi dohodninski zneski bi se morali deliti po večtenjskih proporcijah, saj oseb-ni dohodki navadno niso enovrstni nego raznoliški. Davčna oblastva bi plavalala se potapljala v samih proporcijah. Praktiki torej g. V-u gotovo ne bodo hvaležni za njegov izum. Toda ta temna točka bi se še prenesla, ko bi nam konstrukcija vsaj v stvarnem pogledu nudila kake po-sebne izrazite koristi. Vidim pa, da ne za-dovoljuje niti na to plat. Po srednjem po-pisu tiči njena posebnost v tem, da bi se »korektivne doklade« ne odmerjale nepo-sredno od fundiranih dohodkov samih, ne-go samo posredno preko dohodninskih predpisov, slično kakor se to vrši pri na-šem invalidskem davku, kjer pa je le za-silen pripomoček, da se za vso državo doseže enotna uredba. S to metodo je g. V. samo zabrisal čisto idejo o re-obremenitve fundiranih dohodkov, da ne prihaja ne dosegel nobenega. Drugega efekta ni dosegel nobenega. Urad-nik na pr., ki ima poleg službenih, torej nefundiranih prejemkov še hišo, bi dokla-do plačeval z višjim odstotkom svojega hišnega dohodka kot pa človek z istim hiš- -nim dohodkom, toda brez drugih prejem- -kov. Povšek pri uradniku bi potemtakem

učinkoval kakor prava doklada na sa-mo nefundirane službene dohodke, kajti zgolj ti bi bili vzrok, da pride ne le do sorazmerno višjega globalnega davka, kar je v redu, ampak tudi do so-razmerno višje specialne doklade. Ta-ko ne bi g. V. dejansko izvedel niti one namere, zaradi katere sem ga bil pohvalil: namreč, da bi doklade omeil izključno na fundirane dohodke. Vse zato, ker po Vo-dopivčevi zasnovi vplivaj na višino »ko-rektivnih doklad« hkrati progresivna obre-menitev celokupnega dohodka, torej to, kar se naj »korigira«, na ono drugo, s čim-er se naj korektura izvede. Tu je očit lo- -gičen skok.

(Dalje prli.)

— **Likvidacija srbskega broderskega društva.** Včerajšnja skupščina srbskega broderskega društva je sklenila, da vstopi v brodersko društvo SHS.

— **g. Povečanje kapitala.** Srbsko akcijo narno rudarsko društvo v Beogradu bo imlo 31. oktobra svoje redno sejo, na kateri bo po- -leg tekočih zadev razpravljalo tudi o pove- -čanju svojega kapitala od 15 na 30 milijonov dinarjev in o reviziji društvenih pravil.

— **g. Prehrana pasivnih krajev.** Prehrana naših pasivnih krajev je zopet na dnevnem redu in zato bo ministrstvo trgovine in in- -dustrije sporazumno z ministrstvi za polje- -delstvo in socialno politiko sklenilo pesutno konserenco v svrhu izdelitve denarne pod- -pore in rešitve tega problema vobče.

— **g. Reparacijsko blago prosto carine.** Mi- -nistrski svet je na eni zadnjih sej sklenil, da lahko finančni minister brez predhodnega do- -voljenja ministrskega sveta izdaja odredbo, po kateri bi reparacijsko blago, namenjeno za samoupravne korporacije cerkev in šol ca- -rine prosto.

— **g. Vinska kriza.** Po doslej zbranih podatkih ima naša država nad i in pol mi- -lijona hl nerazprodanega vina. To je tret- -jina naše celokupne vinske produkcije.

Glasbeni vestnik.

— **Prenos smrtnih ostankov skladate- -lja Mokranjca.** V soboto so v Beogradu na svečan način pokopali smrtno ostanke, slavnega srbskega skladatelja Stevana Mokranjca, ki so jih, kakor smo že poro- -čali, prepeljali iz Skoplja. Krsta je bila razstavljena v saborni cerkvi. V imenu pravoslavne cerkve je govoril ob krsti vladika Irinej, v imenu srbske akademije vseučiliški profesor dr. Aleksander Belić, v imenu srbskih glasbenikov ravnatelj na- -rodne opere Binčki, v imenu hrvatskih pevcev pa predsednik hrvatskega pevsko- -ga društva »Lisinski« dr. Novak iz Zagre- -ba. Žalmeno sprevodu je prisostvovalo nad 30.000 ljudi. Ako so se žalnih svečanost udeležili tudi zastopniki slovenskih pev- -cev, nam poročila ne povedo.

— **Pevski kongres v Beogradu.** V nedeljo dne 30. septembra so se vršili v Beogradu kongres pevskih društev, na katerem so raz- -pravljali o predlogu pripravljalnega odbora v Beogradu o osnutku pevškega saveza za vso državo. Kongresu so prisostvovali tudi delegati Saveza hrvatskih pevskih društev iz Zagreba in delegati »Lisinskega«, ki v tem savezu ni organiziran. Hrvatski dele- -gati so na kongresu podali sledečo izjavo: »Savez hrvatskih pevskih društev z vse- -jim pozdravlja osnutek saveza srbskih pev- -skih društev in predlaga, da vsi trije bratski savezi, srbski, hrvatski in slovenski, še dalje živijo posebej in da delujejo na strogo umetniškem polju.« Nadalje smatrajo osnu- -tek skupnega saveza radi političnih prilik za škodljiv in proti interesom glasbenega na- -predka. Delegati »Lisinskega« pa so za skup- -ni jugoslovenski pevski savez. Tudi to dru- -štvo ni član hrvatskega saveza, ker se ne strinja z njegovimi pravili, ki določajo v točki 2b, da je naloga hrvatskega saveza »držati budno zavest o narodnem edinstvu vseh Hrvatov«. Smatramo, da bi se ta spor- -moral rešiti kulantno in obzirno. Po eni strani bi bilo vpoštovati politična prepri- -čanja hrvatskih pevcev, po drugi strani pa bi se jim lahko dopovedalo, da je osnutek državnega saveza nujna posledica enotne države za skupno zaščito glasbeno kulturnih interesov vseh pevskih društev Jugoslavije. Pevska društva so v eni in poglavitni pro- -gramni točki edina: Gobjo petje in delu- -jejo za napredek pevске kulture. Torej je mogoča enotna organizacija zgolj na stro- -kovni pevski podlagi. Izid kongresa spor- -očimo v prihodnjih dneh.

— **Koncert Zika.** V sredo, dne 3. okt. 1923 nastopi v Ljubljani splošno znani ko- -morni kvartet »Zika«. Trije izmed četvor- -ice so naši starši in priljubljeni znanci, na- -meč Rihard Zika (vodja kvarteta), Ladislav Černy (viola) in Ladislav Zika (čelo). Vsi trije so svoječasno nastopali v orkestru našega gledališča, odnosno poučevali ka- -kor profesorji konservatorija Glasbene Matice, kjer so svoj kvartet tudi ustano- -vili. Po izstopu Slovenca Sancina, seda- -njega ravnatelja glasbene šole v Celju, je vstopil v kvartet Herbert Berger, ki igra II. violino. Zikovi so s svojimi koncerti prepotovali v zadnjem času skoro vso srednjo Evropo ter nastopili povsod z na- -ravnost velikanskimi uspehi. Kritiki naj- -večjih mest, tako v Nemčiji, kakor tudi v Čehoslovaški in Nemški Avstriji obstopajo umetnike z najlaskavejšimi izrazi povdar- -jajoč posebno eksatnost in prednahanju in pravo umetniško pojmovanje. Na koncer- -tu izvajajo 3 za Ljubljano povsem nove kvartete. Prepričani smo, da bude ljubljansko občinstvo napolnilo dvorano do zad- -njega kotička ter tako počastilo umetniško četvorico. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižnici.

Kultura.

Pavel Debevec:

DVE PREMIJERI.

(B. Štolar: Novela od Stanca, L. Blech: Zapečatenec.)

V prihodnjih dneh vprizori opera dve enodejanski izmed katerih je prva izvirno jugoslovansko delo zagrebškega skladatelja prof. Božidara Štolara. Ljubljana pozna Štolarja iz koncertne dvorane, v kratkem ga spozna tudi kot opernega komponista.

Toda ne samo od te strani pomenja vprizoritev njegove opere važen dogodek, temveč tudi radi opere po besedilu, katero je izbrano tako srečno in ki zavzema po svoji umetniški vrednosti prav gotovo najuglednejše mesto med operami.

Zložil je opera Štolar pred desetimi leti na besedilo iz leta 1550., ki ga je napisal Marin Držić.

Marin Držić-Vidra, dandanes že malo-komu znan in vendarle eden najboljših komediografov je rojen v Dubrovniku okrog l. 1520 kot sin premožnega trgovca. Študiral je v raznih mestih, tako tudi v Sieni, kjer je imel priliko temeljito proučiti italijansko pesništvo. V Sieni l. 1541. (retore degli scolari) Vrnivši se v Dubrovnik mu radi slabih družinskih razmer ni preostajalo drugega, kakor postati duhovnik. Stori je to, toda ostal je zvest svojemu mužu. Trdijo tudi, da je bil gradbenik, vendar so poročila o tem nejasna, kakor tudi mnenja, da je igral več vrst instrumentov ter bil glasbeno visoko nadpovprečen. Istina pa je, da ga je v Dubrovniku poznal kot duhovitega šaljivca.

Kot pesnik je Marin Držić jako plodovit. Poleg raznih drugih del je napisal Novelo od Stanca, ki je pisana v verzih in še sedem komedij v prozi od katerih sta dve brez naslova, ostale pa so nepopolne: Skup, Dundo Maroje, Arkulin, Duho Krpeta in Plerin.

Kljub delstvu, da je Držić pisal pod vplivom italijanskega sloga in so vsled tega tudi njegove komedije kolikortoliko sorodne z njim, so vendarle po veliki večini boljše od zadnjih in jih mestoma celo visoko nadkrijujejo. Zapletljivi so povsem pravilni, odgovarjajoči zakonom dramske umetnosti, značilni so zalet iz domačega življenja, ki je polno najrazličnejših spletk in prilik za dobro komedijo.

Z vsemi temi vrtilinami je združeval Držić še neskončno kremenit jezik: napisal je Novelo od Stanca v živem dubrovniškem narečju, ki je še sedaj v tam zabeleženo, s italijanskimi izrazi (takozv. makaronizmi).

V Ljubljani bodo pet opero v izvršnem narečju, vsled česar se mi zdi potrebno na kratko povedati vsebino.

Star vlah (zagorski kmet) Stanac po imenu pride v mesto z namenom prodati kozo in hlev šira. Nikakor pa ne more najti prenočišča in zato se namenja prenočiti pod vedrim nebom ob vodnjaku in bdi vso noč, da ga kdo ne okrade. Šlo bi vse v najlepšem redu, da ni v mestu prebrišanih ponočnjakov, mlade dubrovniške trojice Vlah, Mihe in Sva Pešiča, ki je povrh tega preoblečen v kmeta. In usoda hoče, da ti nepridipravi naleto na svojem nočnem »pogostu« tudi na uboga Stanca. In že sklenejo, da mu napravijo »novelo« (šalo).

Ivo prepička Stanca, da prihajajo k vodnjaku, pri katerem hoče prenočiti čarobne vile, ki so ga nekoč s svojimi čaranjem pomladile. Preje, da je bil namreč star in betezen.

In umevno je, da se tudi staremu Stancu zahče prošle mladosti in voljan je počakati in naprositi vile, da ga pomladajo. Medtem so se odplazili trije navihanci v mesto in zdaj prispeljo s seboj maškar, ki so v usodepolni noči uganjale svoje burke in šale v sosednjih ulicah. Ponočnjaki jih pregovore, da se Stancu prikažejo kot vile in čarovniki in »pomlajevanje« se svedčano prične.

Maškar mahajo z rokami, vile plešejo in kličejo »svite zvezdice« na pomoč, bednega Stanca pa navihanci med tem obrljejo, mu ukradejo kozo in vse, kar je imel še s seboj.

Hi koncu Stanca je spozna, da je prevarjen, toda prekasno! Kozar in sir sta proč, pomlajen je pa v tolko, da nima brade. Nože pa so ostale stare, kot prej.

Stanca so igrali prvič l. 1550 na neki veselici. Z igranjem so se bavili navadno mladi Dubrovčani iz dobrih hiš, ki so se zbrali v posebne družine ter gojili poleg književnega izobraževanja tudi igranje komedij v predstuju.

Iz dobe Držičeve so nam znane tri take družine: Pomet, Njarnasi in Gargarja. Držičevo delo »Novela od Stanca« je umotvor, o katerem bi bilo brezdvomno potrebno povedati več, kakor pa je danes na tem mestu mogoče. Igrano že pred rojstvom Shakespeara vsebuje s svojo nedosegljivo plastiko figur prav marsikateri sodni tip poznejših komedij Shakespeara, tako n. pr. Držičeva vila, ki namerala Stanca spremeniti v osla, ptico in peklenjsko pošast — živo spominja na vilo Titanijo v komediji: »Sen kresne noči«. In vendar je Držić napisal Stanca 1550, Shakespeare pa se je rodil 1594.

Škoda je, da je »Zvezna«, ki je doslej redno izdajala besedila vseh novih oper, baš tu zamudila ali opustila izdajo v originalnem tekstu. Marsikdo bi si rad kupil izvršno knjižno komedijo, ki je dobesedno komponirana. Nagleda na važno dejstvo, da bi vse več in bolje razumeval opero, če bi vedel tudi vsebino.

Druga premijera tega večera bo Leo Blechova opera »Zapečatenec« (Versteht).

Odskar je mojster Wagner napisal Meistersingerje so skoro vsi nemški skladatelji stremeli za tem, ustvariti tako potrebno komično opero. Nekaterim je to tudi uspelo. V velikem stilu R. Strauss, v manjšem d'Albert, Blech itd.

Leo Blech rojen v Aachenu l. 1871 in je bil do lanskega leta generalni ravnatelj berlinske dvorne opere. Letošnjo sezono pa se je preselil na Volksoperu charlottenbursko. Zavzemajoč med dirigenti zelo ugledno mesto, tudi kot skladatelj ne zaostaja. Njegov učitelj je bil Humperdinck, avtor »Janka in Metke«.

Bli je eden izmed prvih med onimi redkimi, ki so po brezplodnem iskanju wagnerjske dobe prišli do spoznanja, da ne gre več za blonsko, temveč, da je treba zopet sloga. Z »Zapečatenec« l. 1908 je pokazal, kaj zmore vzorna glasbena vzgoja in ustvaril je eno najboljših enodejank, ki imajo namen pomagati starim »Singspielom« zopet na noge.

Tudi po vsebini, katero je napisal Dr. R. Batka po Raupachu osvoje »Zapečatenec« takoj: Objane nas oni sladki brezskrbni čar biedermeierske dobe, o kateri samo sanjamo, nekako zavidljivo sanjamo, kako pristržno, kako sladkorepeneče so živeli ljudje ono dobo.

Obe operi režira Sest. Biedermeyerja v iskrenosti one dobe. Stanca pa v onem grotesknem slogu, ki ga zahteva komedija po svojem gledališko-zgodovinskem pokolenju.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Opera:

Sreda, 3. oktobra: »Novela od Stanca«, »Zapečatenec«. Izven.

Četrtek, 4. oktobra: Zaprt. (Generalna vaja za »Aida«).

Petek, 5. oktobra: »Novela od Stanca«, »Zapečatenec«. B.

Sobota, 6. oktobra: »Aida«. Izven.

Nedelja, 7. oktobra: »Nikola Šubić Zrinski«. Izven.

Ponedeljek, 8. oktobra: Zaprt.

Drama:

Ponedeljek, 1. oktobra: »Azazel«. Izven.

Torek, 2. oktobra: »Judite, gostovanje ge. Marije Vere iz Beograda«.

Sreda, 3. oktobra: Zaprt.

Četrtek, 4. oktobra: »Kar hočete«. F.

Petek, 5. oktobra: »Azazel«. A.

Sobota, 6. oktobra: »Smrt majke Jugovici«. Izven.

Nedelja, 7. oktobra: »Judite, gostovanje ge. Marije Vere iz Beograda«. Izven.

Ponedeljek, 8. oktobra: »Azazel«. C.

— Premiera izvršne slovenske drame dr. Ivana Preglja »Azazel« bo danes v ponedeljek, dne 1. oktobra. S to noviteto se prične nova gledališka sezona 1923/24. Prva repriza bo v petek, dne 5. oktobra. Začetek vselej ob 20. zvečer.

— Obliž sestavlja za višje razrede osnovnih šol. Sestavlja: J. Mešiček in Fr. Drnovšek. Odobrena od učne uprave kot pomožna učna knjiga. Cena trdo vezani 12 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Posebno sedaj, ko je Srednja Evropa izpremenila svojo obliko in so tudi druge države v Evropi dobile svoje izpremembe in korekture, bo knjiga prav dobrodošla tako učencu kakor učitelju. Knjiga nasteva in opisuje nove države: Republiko Avstrijo, Republiko Madjarsko, Čehoslovansko republiko, Zvezno republiko Nemčijo v novi obliki, Kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev, Reko kot samosvojo, Republiko Poljsko, Republiko Ukrajino itd. Sestavlja so pregledno sestavljeni in ne preobširni, tako da jih učenci prav lahko obvladajo. Zastopane so vse države Evrope, Azije, Afrike, Amerike, Avstralije do Oceanije. V uvodu je razdelitev zemljepisne površine. Posebno spretno je sestavljen zvezdoznanstveni del, ki obravnava: vseмир, nebesna telesa, oblike zemlje, velikost in oddaljenost sonca, dozdnevno premikanje sonca, globus in njega najvažnejše točke in črte, podnebni pasovi, zemljepisna širina in dolžina, vrtenje in tektonika, kako nastanejo letni časi, luna, kako se luna premika, izpremembe lune, solnčni in lunarni mrk, kolektor. Knjigo prav toplo priporočamo.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

SPOMINJAJTE SE »Družbe SV. CIRILA IN METODA«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1923.

ZIDANJE POSLOPIJ DENARNIH ZAVODOV.

Na zahtevo ministrstva za socialno politiko je ministrstvo trgovine in industrije dostavilo prvomenovanemu spis vseh bank in delničarskih družb v naši državi, ki so po stanovanjskem zakonu dolžne, da zidajo lastna poslopja. Ministrstvo za soc. pol. hoče namreč energično nastopiti proti denarnim zavodom, ki se dosedaj niso odzvili svoji dolžnosti ter jih k temu prisilili, da se ublaži stanovanjska kriza. Ne da bi hoteli braniti denarne zavode, ki dosedaj niso izpolnili omenjene dolžnosti, menimo vendar, da v t. d. bi, ko se morajo denarni zavodi radi pomanjkanja gotovine boriti z največjimi težavami in ko zagreb. banke, kakor se čuje, ventilirajo vprašanje ustavitve izplačevanja vlog radi utesnitve resničnih kreditov od Narodne banke, ni umestno zahtevati od denarnih zavodov, da v stavbe investirajo milijonske svote, ki bi vspriko današnje dragine stavbenega materiala in delavskih moči v mnogih slučajih dosegale svote desetiške glavice. Finančni minister predhaja denarnim zavodom, da so izrabili kredite pri Narodni banki v investicijske svote. Narodna banka ne dovoljuje niti sredstev potrebnih za najmanjša potrebe izvozne trgovine. Minister socialne politike, pa hoče v nad denarnih zavodov v času teže denarne krize, naj zidajo!

Denarnim zavodom so zaprti vrli Narodne banke, prihajajo jim le pišni plovci, ki se marveč dvigajo, ker imajo zasebniki priliko posojevati svoj denar, radi pomanjkanja gotovine proti visokim obrestim. Minister socialne politike, ki hoče v nasprotju s politiko finančnega ministra izstreliti od denarnih zavodov, da investirajo denarna sredstva, ki jih nimajo, v druge stavbe.

Stanovanjska kriza se da ublažiti le tedaj, ko se bo izplačalo graditvi hiš. Ta moment nastopi tedaj, ko bo naša valuta stabilizirana in ko ne bo strahu, da hiše zidane danes v dragini jutri vsled porasta naše valute padejo v vrednost. Nestanovitna naše valute in upanje, da se zboljša, je glavni vzrok, da se nikdo sploh ne upa zidati in zlasti ne s pomočjo hipotek. Rečemo, da zidamo za 1 mil. dinarjev hišo, na katero je najeta hipoteka 500.000 Din ter da se je v nekaj letih naša valuta dvakratno zboljšala. V tem slučaju, ni dvoma, se pa nominalna vrednost hiše znižala na polovico, nominalna vrednost hipoteke pa bo ostala ista. Lastnik hiše pride torej ob hišo, upnik pa, ki ga požeje na dražbo, bo imel 500.000 Din v polovici vrednosti. Isto velja za denarne zavode, ki bodo v takem slučaju dolžni svojim delničarjem in upnikom nominalno iste svote, kakor pred zboljšanjem valute, katerih aktiva investirana v hiše pa bodo padla na polovico. O tem problemu naj razmislijo merodajni faktorji, ministri za socialno politiko in finančni ministri. Naj uravnajo svoje postopanje dogovorno tako, da ne pride do tega da, kar eden zida drugi podira, kakor to pravilo že davno velja v naši državni administraciji.

— In še enkrat: Nehajte! »Jutro« nas je včeraj zopet počastilo in nas pozvaje naglano naravnost v službo Kamenarovića in Jadranske banke. To pa vkljub temu, da smo v zadnji številki povsem stvarno in mirno označili svoje stališče vspriko sistematične »Jutrove« gonje zoper Jadransko banko kot denarni zavod. Vsakdo je lahko čital in razumel naš poudarek, da se s tako gonjo ne koristi delničarjem in vlagateljem napadanega zavoda, pač pa izpodkopuje zaupanje v naše denarstvo sploh. V boj »Jutrove« gospode z g. Kamenarovičem se pa mi prej kot slej ne vtičamo. Ta kratka ugotovitev je naš edini odgovor. Javnost pa naj presodi nastopanje »Jutrovi« gg. kajalirjev proti nam in našemu listu, ki nimamo imeli in nimamo drugega namena, nego zavzemati se za koristi in prospek naših denarnih zavodov in njihovih interesov brez ozira na politične stranke in osebe. Pri tem ostanemo, in naj »Jutro« besni in napada, kolikor in kogar hoče.

— In še enkrat: Nehajte! »Jutro« nas je včeraj zopet počastilo in nas pozvaje naglano naravnost v službo Kamenarovića in Jadranske banke. To pa vkljub temu, da smo v zadnji številki povsem stvarno in mirno označili svoje stališče vspriko sistematične »Jutrove« gonje zoper Jadransko banko kot denarni zavod. Vsakdo je lahko čital in razumel naš poudarek, da se s tako gonjo ne koristi delničarjem in vlagateljem napadanega zavoda, pač pa izpodkopuje zaupanje v naše denarstvo sploh. V boj »Jutrove« gospode z g. Kamenarovičem se pa mi prej kot slej ne vtičamo. Ta kratka ugotovitev je naš edini odgovor. Javnost pa naj presodi nastopanje »Jutrovi« gg. kajalirjev proti nam in našemu listu, ki nimamo imeli in nimamo drugega namena, nego zavzemati se za koristi in prospek naših denarnih zavodov in njihovih interesov brez ozira na politične stranke in osebe. Pri tem ostanemo, in naj »Jutro« besni in napada, kolikor in kogar hoče.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z navajanjem običajev. Goštev umetniškega čuta se goji s poudarjanjem naravne lepote naše zemlje in narodnih umetnin. Že naslov nam pove, da se opis vrši s stališča, da je slovensko ozemlje sestavljen del velike naše domovine, Jugoslavije. Edino prava pot je, da avtorja nista zahtevala meje tam, kjer jih je potegnila sanžermenska in rapalska pogodba ter se s tem vzbujala v srcih naše mladine nesamelnje in ljubezen do ugrabljene naše zemlje in do naših troječih bratov in sestra. Knjigo krasi in ponazarja 24 pokrajinskih slik in 10 zemljevidov, delo F. Juvanc, ki so pravi sijaj knjižni in ki so že sami vredni cene, ki jo je določilo založništvo knjiž.

— Slovensko ozemlje (Jugoslavije l. del), sestavlja Pavel Plesničar in Rado Grum. S 24 pokrajinskih slikami in 10 zemljevidi. Zemljevidi risal F. Juvanc. Odobreno kot pomožna učna knjiga. Cena vezani knjiž 28 Din. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Pisatelja prihajata po posameznih zemljepisnih skupinah do zaokrožene celote, ki nam predloži slovensko zemljo naše države. Zelo potrebna pomožna knjiga bo prihranila učitelju narekovanje, učencu pa bo bogat zaklad za ponavljanje in pogleditev. Pri dobljen čas se bo lahko porabil za prepotrebno skiciranje vaje v črtanju zemljevida. Zemljevid obsega jasna in priprsta konvencionalna znamenja ter je tudi prva podlaga matematičnemu zemljepisju. Praktičen učitelj bo lahko na podlagi te knjige po potrebi uporabljal sintetični ali analitični učni postopek. Knjiga je dobra koncentracija kulturne slike našega ozemlja, z ozirom na promet, industrijo, gospodarstvo itd. V njej je spretno zastopana metoda znanega zemljepisca-metodika prof. dr. Heidericha, ki posebno navaja zveze med kulturno zemljo in sloveštvom, s čemer uspešno goji miselnost. Socialno vzgojo pospešuje knjiga z navajanjem iz družništvu. Pouk bo poživljal zlasti folklor, z

— Istra bo kmalu brez hrvaških šol. Hrvatski šoli v Močibobih in Novakih pri Motovunu se spreminjajo v italijanske. Tako je sklenilo na novo skrbstvo v Trstu sporazumno z istrskim deželnim odborom. Uradno obvestilo pravi, da je izpremenbo zahtevalo prebivalstvo omenjenih dveh krajev. Kako pride v hrvaškem kraju do take zahteve, pa je splošno znano.

— Težka nesreča. V soboto zvečer se je zgodila na Aleksandrovi cesti v novem poslopiju Hrvatske štedionice težka nesreča. Pri premikanju železnih blagin je padla težka utežna plošča na postreška Frana Peveca in Alojzija Grebenca. Prvemu je zlomila levo nogo in levo roko, drugemu pa desno roko dvakrat. Oba sta bila prepeljana v bolnico.

— Razna tatvina. Kolo znamke »Premier« je bilo ukradeno sedlarju Ivanu Čeretu izpred sodišča. Kolo je bilo vredno 1250 Din. Za časa veselejše je bil trditi »Svetla« ukraden strojni sveder, vredno 2023 Din. — Kolarskem moštru Franu Petkovsku je bilo izpred kavarne »Zvezda« ukradeno kolo znamke »Adler«, vredno 3250 dinarjev. — Dne 25. oktobra je bilo vloženo pri posetnici Mariji Kump. Tatovi so odnesli raznih predmetov v vrednosti 5803 dinarjev. — Posetniku Jos. Kežmanu je bil odpeljan lahek voziček, vredno 2500 Din.

— Vlom v stanovanje. Na Prulah je bilo v stanovanje V. Sketa vloženo in odneseno iz slednjega razne obleke v vrednosti 5000 dinarjev.

KOT NASLADA IN KOT HRANA JE NABOLJŠA ČOKOLADA »SANA.«

— Oglejte si v izložbah oblačilne industrije A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7 najnovejša razlaga, njih nedosežno lep kroj in nizke cene pri izvrstnem blagu.

— Kino »IDEAL« prične s predvajanjem velikega senzacionalnega filma »Krljati konjeniki« v 4 delih in sicer se predvaja I. del od 1.—4. okt., II. del od 5.—7. okt., III. del od 8.—10. okt., IV. del od 11. do 14. oktobra. Film nam predčuje pustošne doživljaje ameriškega novinarja. Glavni vlogi ima ameriška krasotica Ruth Roland.

PODZEMNA AMERIKA V KINU MATICA

Od danes do srede 3. tm. predvaja kino Matica najkolosalnejše delo moderne filmske umetnosti »Podzemna Amerika«. Film, ki se odigrava gledalcu pred očmi, je eden najlepših ob otvoritvi jesenske sezone in naravnost magično vpliva na publiko. Krasna in razkošna oprema, sijajne toaletne in nenadkriljiva rešila. Občinstvo se opozarja, da se vrši predprodaja vstopnic vsak dan od 10 do 12. dop. in od 2. pop. Tudi bo z današnjim dnem dalje sviral izpopolnjen orkester, kakor so se tudi radi udobnosti zvišali vsi prostori zadaj.

— »Jezdec brez glave« v Kino Tivoli tel. 108. Največji svetovni cirkuški film po istomestnem romanu prične 4. oktobra v glavnih vlogah Harry Piel in Hedda Vernon. Film je bil predvajan kraljevemu dvoru. Čitajte lepake. 4., 5., 6. in 7. I. del. 8., 9. in 10. II. del. 11., 12., 13. in 14. III. del. 15., 16. in 17. IV. del. 18., 19., 20. in 21. okt. V. del. — Prednaznanilo: »Fantom« po romanu Gerhart Hauptmanna v glavnih vlogah Aud Egede Nissen, Lil Dagover in Lya de Putti.

1., 2., 3. septembra
Ha — Ra — Fi
gospodar divjih zveri
v KINO TIVOLI

KINO TIVOLI
JEZDEC BREZ GLAVE
I. del
4., 5., 6. in 7. oktobra

Poizvedbe.

— Dotični gospod, ki je včeraj zvečer v restavraciji Zvezda v veliki sobi zamenjal ručaj dežni plašč se naproša, da odda listega v Upravi Jutra, kjer dobi svojega nazaj.

— V soboto, dne 29. tm. je izgubila od 1/2—2. slromašna gospodična iz Dravlj do Starega trga usnjato srednje veliko torbico. V njej je bilo več važnih listin in precejšnja vsota denarja. Pošten najditelj naj jo odda gđ. Mariji Veber pri trdnici Hedei & Koritnik, Frančiškanska ul.

Turistika in sport.

DOMAČE TEKME.

— Ilirja rez. Lask 4:1 (0:1). Tekma, ki je bila zlasti tekom drugega polčasa zelo zanimiva, je končala s precej neugodnim rezultatom za Lasko, vendar je treba omeniti, da je Lask nastopil s rezervno, ki je bila ojačena s tremi igralci prvega moštva.

— Beograd, 1. oktobra. Jugoslavija: Slavija (Osilek) 7:1. Beogr. S. K.: Vardar 2:1.

ŠKANDALOZNO POSTOPANJE Z. N. P. IN J. N. S.

Nogometno tekmo, ki bi se morala včeraj vršiti med Ilirijo in Haškom, je zagrebški nogom. podsavez v zadnjem hipu nenadoma prenevala z motivacijo, da obstoja proti Iliriji še vedno bojkot (ki pa je v resnici že ukinjen s strani J. N. S.) Na takojšnji protest Haška in Ilirije, je bila sklicana v soboto zvečer izredna seja J. N. S. je nato prizval odbil. S tem brezvestnostni iz Slovenije in ostalih krajev. J. N. S. je nato prizval odbil. S tem brezvestnim postopanjem sta oba kluba oškodovana prvič na terminih in drugič Ilirija tudi materialno. Obenem je to postopanje znajlo za gnile razmere, ki vladajo v Savezu in treba bo temeljite remedure, da se očisti ta Arstjev hlev.

— S. K. Primorje: S. K. Slovan 2:0 (2:0). Včerašnja nogometna tekma se je odločila v prvi četrtini, ko je Primorje med ostrim tempom zabilo dva gola po srednjem napadalcu Čamerniku. Od tu naprej se je igra spremenila v telesno nevarne spopade, ker je Slovan preko tehničnega neznanja hotel iztisniti pozitivni rezultat. To je moštvo Primorja opozorilo na opreznost. Opuščilo je direktno odmevanje žog in se omejevalo na kombinatorično igro. Pokazalo je lepe pase in trikotno igro s krilil. Degutirano od nefair igre ni streljalo na gol ter zavrglo tudi enašmetovko. Ob ti priliki opozarjamo slabše klube, da se nomet ne igra z naskakovani, zaletavani in opasnimi saltomortali. Žilavost in energija sta vredni hvale, toda upoštevati morata tudi opreznost in vestnost. Zmago je treba priboriti z znanjem, ne pa s fizično nadmočjo. Oosp. Beneš je sodil zelo korektno in vodil igro prav dobro. Primorje je s to zmago doseglo prvenstvo drugega razreda. V treh tekmah je zabilo 23 golov in prejelo 1.

FINALE ZA DRŽAVNO PRVENSTVO. GRADJANSKI: SAŠK 1:1.

Boj za državno prvenstvo Gradjanski: Sašk (Sar.), ki se je vršil včeraj v Zagrebu, je ostal neodločen. Tekma ej končala neodločno z 1:1. Nastavek igre 2 krat petnajst minut, se je moral prekiniti radi nastopivše teme. Danes se vrši nova tekma.

INOZEMSKÉ TEKME.

— Dunaj, 1. oktobra (Izv.) Nogometna tekma Vienna: Sparta (Praga) 2:2. 18 ti-soč gledalcev. Rapid: WAF 7:1. Amateuri: Slovan 3:0. Kakaoš: Admira 1:1. Wacker: Sportklub 0:0. Simmering: Hertha 1:0.

— Kopenhagen, 30. septembra. Boj reprezentanc Danska: Norveška 2:1.

— Barcelona, 30. septembra. Fürth: Barcelona 2:4. 1:2, 2:7. Fürth je bil poražen tudi v Valenciji s 3:1.

— Budimpešta, 30. septembra. MTK: FTC 2:1. Dunajska Ostmark proti Brattslavi 2:6.

Sportni klub »Ilirja« obvešča vse posetnike obvezno, katere so zapadle dne 1. oktobra v plačilo, da jih odplačuje klubov blaginjak g. Logar. Poljanska cesta 24. priidje, dnevno od pol 1. do pol 2. in od pol 6. do pol 7. popoldne. Obveznice, ki se ne predložijo do vstevši 6. t. m. v plačilo, izgube svojo veljavo ter se smatrajo podarjene v korist kluba. — Odbor S. K. Ilirije.

Razne stvari.

• Hotel pod zemljo. V Milano so zgradili podzemski hotel, opremljen najmodernejše, z izborno ventilacijo, hotel ima pošto, telefon, telefon in sobe prekašajo po velikosti in udobnosti nadzemске hotele. Cene so zelo nizke. Primeren hlad vpliva najugodnejše in vleče v veliki milanski vročini nebroj domačinov in tujcev v podzemski hotel. Sedaj nameravajo tudi v Južni Italiji zgraditi več podzemskih hotelov.

• Naznanilo, da so dobili stanovanje. Doslej so se razpošiljala od hiše do hiše naznanila o zaroki, o poroki, o rojstvu, o smrti, sedaj pa je v nekem francoskem mestu vesela družina sporočila svojim prijateljem tole: Gospod in gospa Louis L. R. sporočata Vam svojo naklonenost in istočasno naznanjajo z največjo radostjo, da se jima je posrečilo v ulici Rue Milan dobiti čedno stanovanje. Pri sedanjih stanovanjskih bedi ni nič čudnega, ako onega, ki išče stanovanje od dneva do dneva skozi celo leto končna dobičev stanovanja tako razveseli, da jo naznani s posebnim poročilom svojim znancem.

• Deset milijonov let stara jalec. Iz Pekina v Mongoliji se vrača ekspedicijski ameriškega muzeja, kjer je nabrala številne ostanke raznih reptilov in tudi nad 20 jalec dinosaura. »Daily Express« pravi, da se presoja starost teh jalec na 10 milijonov let. Ta ekspedicijska je dokazala, da je bila Mongolija središče razširjanja živalskega življenja za ves svet.

• Braziljska vlada proti nogometnim tekmam. Iz Rio de Janeiro poročajo: Braziljska zbornica je sprejela zakon, ki prepoveduje mednarodne nogometne tekme na ozemlju braziljske republike s ulemeljivijo, da se je strast razvila že tako silno, da se spravlja čast naroda v zvezo z vrednostjo njegovih nogometnih igralcev.

• Ameriški glasbeniki proti evropski konkurenci. Stidikat ameriških glasbenikov ne pripusti nobenemu Evropejcu, da bi sprejel v Zedinjenih državah kako službo izvršiočega glasbenika. Neki češki muzik iz Praga je bil sprejet od kapelnika Stranskega v New Yorku v službo, katere pa ni mogel nastopiti, ker se je postavila proti temu zveza ameriških glasbenikov. Moral se je vrniti v Evropo, za odškodnino pa so mu dali znesek 2000 dolarjev.

• Čestitka k 70 letnici. Ko je praznovala knežinja Pavlina Metternich svoj 70. rojstni dan, ji je čestital tudi neki oddaljeni sorodnik. Nevoljna ga je vprašala knežinja: »Čemu mi gratulirate? Ali zato, ker se vedno bolj staram?« Sorodnik ves v zadregi, je odgovoril: »Ne, ne, 70 let, to vendar ni nikaka starost...« Knežinja odvrne: »Za kako katedralo morda ne, ampak za žensko...«

• V Londonu pljelo mleko mesto vina. Angleški listi pravijo, da se nikdar še ni bilo v Londonu toliko mleka kolikor sedaj. Mladí ljudje so se prej opijali z alkoholom, sedaj se udajajo prevlekemu življanju mleka. Zdravniki so v skrbah, da se razvijejo kakšne nove bolezni, kajti vsako pretirano življanje te ali one pijače mora prinesiti telesu škodo.

Najnovejša poročila.

Odcepitev Bavarske od Nemčije.

Ruprecht pozdravlja kot kralja!

— Berlin, 30. septembra. (Izv.) Listi označujejo položaj Stresemannove vlade kot težaven. Berlinski listi poročajo, da računajo v gotovih bavarskih krogih z odcepitvijo Bavarske od Berlina. Bavarske trdke dvigajo svoje vloge iz berlinskih bank, ker se boje, da bi jih berlinska vlada ne zaplenila v slučaju odcepitve Bavarske od Berlina.

— Monakovo, 30. sept. (Izv.) Danes se je vršila velika nacionalistična svečanost povodom odkritja spominske plošče nekemu bavarskemu vojnemu polku. Svečanosti se je udeležilo nad 20 tisoč ljudi in skoraj vsi principi, na čelu jim princ Ruprecht. Po kratkem obredu katoliškega in protestantskega duhovnika je govoril general Ett, ki je slavil polk kot ponos Bavarske za časa vojne, in delal velkanske reklamo za bavarsko kraljevo družino. Ko je princ Ruprecht odšel iz proslave v vojaški muzej, ga je prebivalstvo pozdravljalo kot bavarskega kralja.

— Berlin, 30. sept. (Izv.) Napetost med Bavarsko in centralno vlado še ni ponehala. Stališče Bavarske je še vedno predmet neprestanih diskusij v državnem ministruvju. V Berlinu računajo s tem, da pride do sporazuma med generalnim državnim komisarjem Kahrom na Bavarskem in med voditeljem revolucionarnih organizacij Hitlerjem, kar bo znak za revolucijo proti Berlinu. Zadnji dnevi preteklega tedna, ki so se označevali kot velekritični, so sicer prešli brez zapletljajev, vendar pa s tem

še ni rečeno, da bi s tem bila odstranjena vsaka nevarnost. Nasprotno, računati je z vso gotovostjo, da poskušajo bavarski separatisti morda že ta teden izvesti svoje načrte in odpad od države.

MANIFESTACIJE ZA PRIKLJUČITEV AVSTRIJE K BAVARSKU.

— Dunaj, 1. oktobra. (Izv.) Nemški nacionalisti so priredili včeraj veliko manifestacijo za priključenje Avstrije k Bavarski. Množici 50.000 ljudi je govorilo s petih tribun pet govornikov, na kar se je vršil sprevod po Ringu, pozdravljan od prebivalstva. Do incidentov ni prišlo.

SPOPADI MED NEMSKIMI NACIONALISTI IN VLADNO POLICIJO.

— Düsseldorf, 30. septembra. (Izv.) Med nemškimi separatisti in policijo je došlo do spopada, v katerem je posredovala tudi francoska kavalarija, ki se je postavila na stran separatistov ter razorožila policijo. Neoboroženo policijo so separatisti pretepli. V spopadu so bili ubiti 4 policaji in 12 separatistov. Večje število oseb je bilo težko in lahko ranjenih.

PORAZ FAŠISTOV V RIMU.

— Rim, 30. septembra. (Izv.) Pri volitvah v predsedstvo organizacije rimskega časopisja je bil izvoljen nepolitični kandidat senator Bergadini s 333 glasovi proti listi fašistovskega kandidata senatorja Coradinija, ki je dobil 270 glasov.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 1. oktobra. Sprejeto ob 13.

Ze v soboto v prostem prometu zopet započeto slabljenje tujih deviz se je tudi še na današnji borzi občutilo. Tečaj so zopet nekoliko popustili ter je tudi po borzi tendenca še vedno slaba. Povod temu je ponovna učvrstitve dinarja v Curihu, ki se je od petka do danes dvignil od 6.20 na 6.375.

Na efektnem tržišču so bili, razen Hrv. eskomptne banke, bančni papirji slabješi. Mnogo se je trgovalo v delnicah Slavonija. Guttmann in Sečera, ki so se nakupovale v svrhu pokritja prodaj preteklega tedna. Živahen promet je bil tudi v Trboveljskih, v katerih je bilo od začetka mnogo blaga, ki pa je proti koncu pošlo in je bil ob zaključku denar 950, blago 975.

Ob zaključku so notirale:

Devize: Curih 15.675—15.75, Pariz 5.325—5.375, London 400—404, Berlin 0.00005—0.00001, Dunaj 0.1235—0.12495, Praga 2.63—2.65, Trst 4.—, 4.03, Newyork 87—88.

Valute: dolar 85.5—86.5.

Effekti: 7% inv. drž. pos. od 1. 1921 71—72, Ljublj. kred. banka 215—222, Prva hrv. št. Zagreb 1150—1160, Slav. banka, Zagreb 110—111, Hrv.-slav. zem. hip. banka, Zagreb 140, Hrv. eks. banka, Zagreb, 185—188, Jugoslav. banka, Zagreb 156—159, Trbov. prem. društvo 950—975, Slavonija 260—269, Eksploatacija 250, Guttmann 2050, Sečera 2475—2525, Nar. Sum. ind. 175—170.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 1. oktobra. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.375, Berlin 0.0000026, Am-

sterdam 219.65, Newyork 5.60, London 25.45, Pariz 34.30, Milan 25.52, Praga 16.80, Budimpešta 0.0314, Bukarešta 2.60, Solija 5.40, Varšava 0.0017, Dunaj 0.007875, avstr. zlg. krone 0.007925.

— Trst, 1. okt. Predborza: Beograd 24.75—24.80, Berlin 0.00015—0.00017, Dunaj 0.0305—0.031, Praga 65.25—65.75, Pariz 134.50—134.75, London 99.65—99.90, Newyork 21.85—22, Curih 359—392.

Darila.

— Odbor za Malesjev spomenik v Guštanju je sprejel od sledečih gg. nabiralcev: Stegenšek Pepca, Laško din 227.—, Vuga Fr. Grobelno din 20.—, Pavliš M. Dravograd din. 700.—, Vižurek Soula, Črnomelj, din. 112.—, dr. Tone Gosak, Pluj din 230.—, dr. Juro Hrašovec, Celje din. 1820.—, Pevski krožek »Kornilija« din. 105.25, preje din 2223.—, sedaj din 3681.25, skupaj din 5904.25. Odbor izreka tem potom p. n. darovalcem najiskrejšo zahvalo in se priporoča ostalim nabiralcem.

POSILANO!

Podpisani opozarja sl. občinstvo da v št. 221 razglašena prva Kranjska vrvarna J. N. Adamič, ni prva! temveč tretja. To rei prva Kranjska vrvarna je Josip Adamič v Kamniku, katere je bila otvorjena letu 1903. 10. januarja.

Jos. Adamič.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Zahvala.

Zemski ostanki našega ljubljene soproga in očeta, gospoda

RAJMUNDA RAVNIHARJA

izročeni so večnemu počitku. Nevzdramen sen spi naš pokojnik v predragi mu domači grudi.

Na zadnji poti ga je kot svojega ustanovnega člana spremilo Ljubljansko Sokoisko društvo z zastavo in mu poklonilo v slovo krasen venec. Njegovi številni prijatelji in znanci so se poslovili od njega s cvetjem, tolažili naju ob žalostnih urah slovesa in bili spremstvo na težkem potu k odprtemu grobu.

Zahvaljujemo se vsem iz iskrenega srca; sočutje in rahločutnost vsacega posebej nama ostane nepozabna!

Žalnoči!

Irma Ravnihar, vdova. Pavla Ravnihar, hčerka.

Zastopstva!

V Bački Banatu išče dobra zastopstva dobro uvedena agentura s sedežem v Subotici. Na razpolago reference.

Naslov: Publik-Reklam, Subotica, Strossmayerova ulica

Tovarna čevljev »Boston«.

Beograd, Kralja Aleksandra 152.

Potrebuje vsevi ste

strojnih delavcev,

a le prvovrstne, istotako

šteperite in

prirejevalke (herrihterice).

Nikdo

naj ne pozabi

ogledati si modni salon za dame in gospode po meri in konfekciji

Brata Brunskole,

Židovska ulica 5 - Ljubljana.

Najfineše blago v lastni zalogi.

Konkurenčne cene!

Oglejte si

A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ulica 7

najnovejše raglane

njih nedosežno lep kroj in nizke cene pri izvrstnem blagu. 10266

KONKURS

SAVEZU NABAVALJAČKIH ZADRUGA

DRŽAVNIH SLUŽBENIKA v BEOGRADU

Karadjordjeva ulica broj 73.

potreban je jedan

REVIZOR

Pozivaju se oni, koji raspolazu odgovarajućom teorijskom spremom i dovoljnom praksom da svoje dokumentovane ponude u roku od deset dana od danu ovoga oglasa podnesu pomenutom savezu. 10454

Ali bi se radi

temeljito rešili

revmatizma?

Ze na tisoče

ozdravljenih!

Bolečine v členkih in sklepih, zategli udje, sključene roke in noge, trganje, bolenje, vlečenje po različnih delih telesa, da, tudi slabost oči so posledice revmatičnih in protinskih bolečin.

Nudim Vam prirodno sredstvo za ozdravljenje.

Ni univerzalno zdravilo nego zdravilo, kakršna dobrotna mati priroda deli bolnemu človeštvu. Vsakemu brospolno poskušajte. Pišite takoj pa Vam pošljem svoj pomoček in poučno razpravo popolnoma zastonj. Postanete še moj hvaležen prišaš.

August Märzke, Berlin-Willnersdorf, Bruchsalterstr. 5. Abt. 555

Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarov Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Hötzl, Schweighofer, Original Stiglitz Ltd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke.
Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilsnerjeva ulica številka 5.

Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Hilsnerjeva ulica 5.
Popravilam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in ceno.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da otvorim s 1. oktobrom trgovino z usnjem in čevljar-skimi potrebščinami v Prešernovi ul. 14 ter se priporočam

Jelka Seunig, Ljubljana.

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam tužno vest o izgubi ljubljene brata

Franca Srebotnjaka

Ki je dne 29. septembra 1923 ob dveh zjutraj v Kočevju v starosti 39 let nenadoma preminul.
Sv. maša zadušnica bo darovana dne 3. oktobra v župni cerkvi v Kočevju.
KOČEVJE, dne 19. septembra 1923.
Amaliya Bamberg roj. Srebotnjak.

Prof. A. Bartel naznanja s tužnim srcem vsem sorodnikom in znancem, da je njegova nepozabna soproga oziroma sestra, teta, svakinja, gospa

Julija Bartel

roj. GORSIC

danes po dolgi, mukotrpni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, izdihnila svojo blago dušo.
Pogreb predrage rajnice se bo vršil v ponedeljek, dne 1. oktobra ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Ahacjeva cesta 7, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 29. septembra 1923.

"RADIO BALSAMICA"

doktorja Ivana Rahlejeva.

Zdravilo je patentirano in zaščiteno z znakom v naši državi in v vsem kulturnem svetu. Izdeluje in razpošilja se po vsem svetu samo iz laboratorija dr. Ivana Rahlejeva z Bleda, sedaj preseljenega iz Ljubljane v Beograd. Za informacije in naročila se je obrniti na laboratorij dr. Ivana Rahlejeva, Beograd, K O s o v s k a b r o j 43.

Namesto vsakega obvestila.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna mati, stara mati, tašča in teta, gospa

Frančiška Sič

zasebnica

preminula v nedeljo, dne 30. septembra 1923 ob 2. popoldne v starosti 83 let, po kratki in mučni bolezni.
Pogreb se vrši v torek, dne 2. oktobra 1923 ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Vogelnova ulica 3, na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maša zadušnica se bo darovala v trnovski cerkvi v ponedeljek, dne 8. oktobra 1923 zjutraj ob pol 7.
V LJUBLJANI, dne 30. septembra 1923.

Albert Sič, prof. na liceju, sin. — Marija Sičeva roj. Triller, sinaha. — Franjo Sič, prof. na trg. akad., vnuk, z ženo, in vsi ostali sorodniki.

Za odgovore uprave naj se prične 1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 5.-; vsaka nadaljna beseda 50 para, z davčino vred

Prodaj

Koroška narodna noša se prodaja.
Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.386

Gramofon,
dobro ohranjen, ter 25 plošč za 750 Din napro. — Sv. Jakoba trg 5. 10.437

Lahka kočija,
polpokrita, enovprezna, napro. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.449

Črna moška zimska suknja
za srednje velikost se prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.450

Pod ceno napro. damski nizki čevlji št. 39 (Shimmy) ter moški nizki lakasti št. 42 (amerikanski). — Ogledajo se: Dobrobranska cesta št. 77. 10.460

Trgovina z lesom,
drvmi in premogom, na najlepšem mestu, prvovrstno uveljavljena, se zaradi rodinskih razmer takoj prodaja. — Interesni dobe informacije pod: Lesna trgovina Maribor, poštni predal 39. 10.439

Vila v Mariboru
z vrtno se prodaja za 350 tisoč dinarjev. Stanovanje s petimi sobami in pritliklinami se odstopi. — Ponudbe pod »Krasno stanovanje 10.442« na upravo »Slov. Narodae.«

Nova pneumatika
Reithoffer Cord, dimenzije 760 — 90, 760 — 100, 820 — 120, 895 — 130, se prodaja najugodnejše. — Ponudbe pod »Ugodna prilika 10.342« na upr. »Slov. Narodae.«

Napredaj:
čistokrvni gobčari, pripriljanci (Zwergschnauzer), 1 samica in 1 samica po 8 mesecev, 3 semci po 6 tednov stari. — Polzeve se iz priložnosti v trgovini Kham, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 8. 10.262

Mesarska baraka
s stanovanjem, v jako prometnem kraju Hrvaške, železniško križišče, z veleindustrijo, brez vsake konkurence v obrti se prodaja ali da v najem takoj. — Pojasnila daje: M. Brišnik, Čevljarska ulica 2/III, Ljubljana. 10.418

Auto »Puch«
tipa VIII, najmoderneje opremljen, se ceno prodaja. Ponudbe pod »Puch 10.341« na upravo »Slov. Narodae.«

Kupim

Hlode,
smrekove in jelkove, od 25 do 60 cm media 38 cm kupim vsako množino proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe: Ljubljana, poštni predal št. 77. 10.433

Klavirje
in pianine kupujem. Ponudbe z označbo cene, marke, dolžnosti in notranje konstrukcije klavirja (to je, dali ima klavir znotraj okoli železno ali leseno ramo), naj se pošljejo na S. F. Cop, Zagreb, Mrazovičeva ul. št. 12, III. nadst. 10.276

Hiša v Ljubljani,
tudi na periferiji mesta, s prostim stanovanjem, z najmanj tremi sobami in po možnosti z vrtno, se takoj kupi. — Tudi stavbna parcela za eno družinsko hišo (vilo) čez vrtno in predmestje, se kupi. — Ponudbe je pripravi Prvemu društvu hišnih posestnikov v Ljubljani, Dunajska cesta 17, I. nadst. Ustni razgovor od 4. do 6. ure popoldne. 10.330

Stanovanja

Prazna soba
(velika) se takoj odda. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.438

Meblovana soba
s hrano se odda visokolesem ali dječakom s 13. oktobrom. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.409

Na stanovanje
in hrano se sprejmeta dva bolj priprava gospoda. — Plača se za en mesec 625 Din. — Sv. Jakoba trg 5. 10.436

Starejša oseba,
mimo, dobi pri dobi obitelji brez otrok in z lastnim, prijaznim domom z večjim vrtno v sredini Ljubljane lepo sobo (vhod poseben) z vso prekrbo proti polovici 200.000 Din in vključiti na prvo mesto. Obrestni posebej. — Pisemne ponudbe pod Mir/10.391 na upravo »Slov. Narodae.«

Stanovanje
(kot ustanovalec brez hrane) išče za takoj solib den krojaški pomočnik. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.452

Iščem stanovanje,
obstoječe iz sobe in kuhinje ali dveh sob, proti primerni nagradi. — Ponudbe pod »Primerna nagrada 10.373« na upravo »Slov. Narodae.«

Sobo
z dvema posteljama in elektr. razsvetljavo oddam dvema gospodini, ki ste ves dan odsotni, ali zakonskemu paru brez otrok. — Ponudbe je poslani na upravo »Slov. Narodae.« pod »St.«

Podstrešna soba
v vili, svetla in zračna se odda visokolesem ali boljši mirni osebi; event. tudi s hrano. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.463

Službe

Pletarje
izurjene, sprejme proti dobri plači, od komada, Pletarna v Strnišču, Slovenija r. z. o. z. Stanovanje preskrbljeno. — Delo stalno. 10.297

Knjižgovodja-korespondent,
ki govori popolno slovensko, srbo-hrvaščino in nemščino, mlad, z nekoliko prakse, sposoben, išče mesto. Gre tudi izven Slovenije. — Ponudbe pod »Soliden 10.407« na upravo »Slov. Narodae.«

Prodavalcu
koja je u staklarskoj struci sposobna, za nastup pom odmah, primam. Pisemno ili usmeno ponudbe sa prepisom svjedocba slati na: Em. Vadička, Jastrebarsko. 10.405

Prodajalka
z večletno prakso v trgovini mešanega blaga želi premeniti mesto takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« pod »Zanesljiva moč 10.424«.

Vesten in agilen zastopnik
ki je večje trgovine s strojnimi oljem in ima dobre stike z industrijskimi podjetji, se sprejme na jako ugodnimi pogoji. — Zmožni reflektantje naj pošljejo svoje ponudbe takoj na poštni predal 102, Ljubljana I. 10.423

Šivilja
gro na dom za vsako delo. — Ponudbe pod »Še ne ozira na plačo 10.434« na upravo »Slov. Narodae.«

Konservatoristinja
želi poučevati klavir. — Ponudbe pod »Konservatoristinja 10.458« na upr. »Slov. Narodae.«

Gospodična
se sprejme k petletni deklici za popoldanske ure. — Zglasi se je pri Mimi Sark, palača Kreditne banke. 10.450

Posojila

2500—3000 Din
iščem posojila proti dobri brem obrestim. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.321

Išče se posojilo 10.000 dinarjev
za tri mesece proti 25 % obrestim. — Ponudbe pod »Takoj 10.375« na upravo »Slov. Narodae.«

Dopisovanje

Ženitna ponudba.
Gospodična iz vilo ugodne hiše, najlepših let, izborna gospodinja, čiste preteklosti, s 100 tisoč kronami dote, se želi spoznati z gospodom, kateri ima trgovino ali posestvo. Vdovci brez otrok ali z enim otrokom niso izključeni. — Ponudbe, po možnosti s sliko, katera se vrne, na upravo »Slov. Narodae.« pod »100.000/10.390«.

Razno

V najem oddam posestvo
(ca. 50 oralov) pod zelo ugodnimi pogoji za več let. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae.« 10.340

Žago
oddam v najem pod zelo ugodnimi pogoji. — Naslov pripravi »Slov. Narodae.« 10.311

Barborič-Završan,
modistinja in preoblikovalnica, Ljubljana. Mestni trg 7. — Velika zaloga klobukov, nakita in modist. potrebščin. Preoblikujejo se klobuki za dame in gospe po najnovjših vzorcih. 9116

Klavirje,
harmonije, godala, struno in potrebščine, na drobno in debelo. — M. Mušič, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. 9892

Rabljene britvice
»Gillette«, »Mame« in velike se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji Anton Kane, Zidovska ulica 1. 8039

Iva Šiler,
Kongresni trg 6, prodaja vsakovrstne klobuke, nakitja, po znižanih cenah. Sprejema vsa nova in stara dela ter jih izvršuje točno. 10.427

Kot družabnik
želim vstopiti k dobro upravljanemu podjetju s kapitalom 70.000 dinarjev, čež nekaj časa se 50.000 Din. — Ponudbe pod »Družabnik 10.310« na upravo »Slov. Narodae.«

Sprejme se
še nekaj abonementov, na željo kosilo ob dveh. — Plača se za kosilo in večerjo 15 Din. — Sv. Jakoba trg 5. 10.435

Usnjarija,
na novo urejena, sprejema vsakovrstne kože za strojenje na boka in ševro v vsaki množini. Hitra izvršitev. Primerne cene. — Karol Savič, usnjari, Motnik. 10.441

Grem na Stol ali Triglav;
kdor se želi pridružiti, naj se zgasi pri vratarju hotela »Slon«. 10.447

Prostovoljna dražba
v skladišču »Balkane« v Ljubljani, Dunajska cesta 33, v torek dne 2. oktobra 1923, pričetek ob devetih dopoldne.

raznega še dobro ohranjenega pohištva, kot trdolesne in železne postelje, skoro novi moci (Zimmatt, travnat in Hien), mize in pisalne mize, nočne omarice, stol, klopi, fine konjske oprave, manjši slamnati stroji, kopirna preša, žične vrvi, pocinkana žica, večji železni škroci (Seifschneiben), ameriška dvigalka, vitli, balkonska ograja, nakovalo, razno železje, kadi, vinski sodi itd. 10.202

MALI OGLAS
lahko izražate sami in pošljite znos v gotovini ali v znakah v pismo, z besedilom vred.

Javna dražba

EMERIK SUPANCEVEGA posestva v Rogatcu, dne 3. okt. se ne vrši, ker jo je sodišče preložilo na nedoločen čas. Nov termin dražbe se objavi pravočasno.

POSESTVO z vinogradom in sadovnjakom

9 1/2 oralov, uro hoda od Maribora, v majhni prijazni vasi. Prej je bila tam usnjarna, katera se vsakas lahko spravi v obrat. Posestvo s poslopjem, inventarjem in pridelki se ceno prodaja. Hipoteka lahko ostane. Vpraša se pri lastniku F. Pergler, Maribor, Mišinska ulica 44.

NAZNANILLO O PRESELITVI.

Vinodno naznanjam, da se je moja trojka

J. MAČEK

naječja zaloga oblek za gospe in otroke

preselila

na **Aleksandrovič C. št. 3** na 12. v hišo Pokojninskega zavoda

in se priporočam cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu za nadaljno naklonjenost z zadržilom najsolidnejše postrežbe.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

KAPITAL in REZERVE Din 17.500.000.—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::

Brzjavlj. Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

POPRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgrad
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ul.)